

Ragni Hege Kitterød og Jan Lyngstad

**Mest samvær blant
ressurssterke fedre?**

Betydningen av inntekt og
utdanning for samværsfedres
kontakt med barna

Rapporter

I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports

This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the various research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, november 2006
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen,
vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-7077-4 Trykt versjon
ISBN 82-537-7078-2 Elektronisk versjon
ISSN 0806-2056

Emnegruppe
02.01.20

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Statistisk sentralbyrå/76

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpig tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	,(,)

Sammendrag

Ragni Hege Kitterød og Jan Lyngstad

Mest samvær blant ressurssterke fedre?

Betydningen av inntekt og utdanning for samværsfedres kontakt med barna

Rapporter 2006/35 • Statistisk sentralbyrå 2006

Omtrent ett av fire barn bor sammen med bare en av foreldrene sine, oftest mor. Det er en klar målsetting i norsk familiepolitikk å få fedre til å bruke mer tid med barna sine. Dette gjelder også fedre som ikke bor sammen med barna til daglig. Det diskuteres ofte hvilke faktorer som bidrar til mye samvær mellom samværsfedre og barn og hvilke forhold som vanskeliggjør slik kontakt. I denne rapporten drøftes betydningen av fars inntekt og utdanning for mengden samvær med barn i det daglige og i ferier. Også effektene av det å motta sosialhjelp blir analysert. Samvær i det daglige måles ved antall samværsdager forrige måned, og samvær i ferier måles ved antall netter fedrene var sammen med barna i ferier foregående år. Analysene er basert på en utvalgsundersøkelse fra 2002.

Rapporten viser at samværsfedre med høy inntekt har mer samvær med barna i det daglige enn fedre med lavere inntekt, men sammenhengen er ikke lineær. Fedre med høy inntekt har flere månedlige samværsdager enn dem med lav inntekt, men inntektseffekten er forholdsvis beskjeden når vi tar hensyn til forskjeller mellom samværsfedrene på andre områder. Det er særlig fedre i den høyeste inntektsgruppen som skiller seg ut med mye månedlig samvær. Effekten av fars inntekt svekkes ved kontroll for reisetiden til barna ettersom fedre som bor nær barna har høyere inntekt enn dem som bor lengre unna. Inntekten har altså også en indirekte betydning for samværet ved at høy inntekt kan gjøre det lettere å bosette seg nær barnet, noe som er en forutsetning for mye kontakt i det daglige.

Fars inntekt har ikke bare betydning for antall samværsdager per måned, men øker også sannsynligheten for at far har sett barnet siste måned i det hele tatt. Også denne sammenhengen svekkes noe ved kontroll for reisetid.

Fedre som mottar sosialhjelp har færre månedlige samværsdager enn dem uten sosialhjelp, men forskjellen er ganske beskjeden. Sosialhjelpsmottakere hadde imidlertid langt sjeldnere enn andre fedre hatt kontakt med barnet overhodet forrige måned.

Fars utdanningsnivå har liten betydning for det månedlige samværet når vi tar hensyn til forskjeller mellom fedrene på andre områder.

Både fars inntekt og utdanning har stor betydning for feriesamværet. Antall netter med feriesamvær øker klart med fars inntekt. Det er særlig de med aller høyest inntekt som har mye feriesamvær med barna. Fedre med høy inntekt har også betydelig høyere sannsynlighet enn dem med lav inntekt for å ha tilbrakt minst én natt med barnet i ferier foregående år. Effekten av fars inntekt på feriesamværet svekkes ikke ved kontroll for reisetid til barnet.

Det er ingen signifikant forskjell mellom fedre med og uten sosialhjelp i antall netter med feriesamvær. Derimot har sosialhjelpsmottakere betydelig lavere sannsynlighet for å ha vært sammen med barnet minst én natt i ferier foregående år, enn dem uten sosialhjelp.

Fars utdanning har stor betydning for mengden feriesamvær, også etter kontroll for en rekke ulike faktorer. Fedre med ett til fire års utdanning fra universitet eller høyskole har atskillig mer feriesamvær enn dem med mindre utdanning enn dette. Fedre med minst fem års universitetsutdanning har imidlertid ikke signifikant mer feriesamvær med barna enn fedre uten universitetsutdanning.

Prosjektstøtte: Barne- og likestillingsdepartementet

Innhold

1. Innledning.....	9
1.1. Formål med rapporten.....	9
1.2. Tidligere forskning.....	10
1.3. Den videre gangen i rapporten.....	11
2. Datagrunnlag.....	12
2.1. Utvalg og svarprosent.....	12
2.2. Partielt frafall.....	12
2.3. Vekter	12
2.4. Innhold i undersøkelsen.....	13
2.5. Avvik mellom svar fra enslige foreldre og samværsforeldre	13
3. Analysevariabler	14
3.1. Avhengige variabler: månedlig samvær og feriasamvær	14
3.2. Forklaringsvariabler: inntekt, utdanning og sosialhjelp.....	14
3.3. Kontrollvariabler.....	15
4. Betydningen av fars inntekt og utdanning for månedlig samvær	17
4.1. Klar bivariat sammenheng mellom fars sosioøkonomiske ressurser og antall samværsdager	17
4.2. Fordelinger og gjennomsnitt for variabler i analysene	17
4.3. Litt flere månedlige samværsdager blant fedre med høy inntekt.....	19
4.4. Fedre med høy inntekt har noe oftere månedlig samvær enn dem med lav inntekt	23
4.5. Mindre samvær når far har sosialhjelp	25
4.6. Fars inntekt har større betydning enn partners inntekt.....	28
4.7. Fars sosioøkonomiske ressurser og månedlige samvær. En oppsummering	33
5. Betydningen av fars inntekt og utdanning for samvær i ferier	35
5.1. Klar bivariat sammenheng mellom fars sosioøkonomiske ressurser og feriasamvær	35
5.2. Høy inntekt og utdanning gir litt mer feriasamvær	35
5.3. Fedre med høy inntekt har oftere ferie med barna enn dem med mindre inntekt	38
5.4. Sjeldnere feriasamvær når far har sosialhjelp	41
5.5. Fars inntekt har større betydning for feriasamværet enn husholdningsinntekten	43
5.6. Fars sosioøkonomiske ressurser og samvær med barn i ferier. En oppsummering	48
6. Oppsummering og diskusjon	50
6.1. Bakgrunn for analysene.....	50
6.2. Resultater. Månedlig samvær	50
6.3. Resultater. Feriasamvær.....	51
6.4. Hvordan skal vi tolke effektene av fars inntekt og utdanning?.....	51
6.5. Videre analyser.....	52
Litteratur.....	53
Tidligere utgitt på emneområdet	54
De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter	56

Tabellregister

4.	Betydningen av fars inntekt og utdanning for månedlig samvær	
4.1.	Gjennomsnittlig antall månedlige samværsdager blant samværsfedre, i grupper for inntekt, utdanningsnivå og bruk av sosialhjelp.....	17
4.2.	Fordelinger og gjennomsnitt for variabler i analysene. Samværsfedre.....	18
4.3.	Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Fars inntekt kontinuerlig og antall samværsdager kontinuerlig. (N=858).....	21
4.4.	Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Fars inntekt gruppert og antall samværsdager kontinuerlig. (N=858).....	22
4.5.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for om samværsfedre var sammen med barnet forrige måned. Fars inntekt kontinuerlig. (N=858).....	24
4.6.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for om samværsfedre var sammen med barnet forrige måned. Fars inntekt gruppert. (N=858).....	25
4.7.	Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av bruk av sosialhjelp for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Antall samværsdager kontinuerlig. (N=858).....	26
4.8.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av betydningen av bruk av sosialhjelp for om samværsfedre var sammen med barnet forrige måned. (N=858).....	27
4.9.	Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Fars inntekt kontinuerlig, antall samværsdager kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=384).....	29
4.10.	Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars husholdsinntekt og utdanning for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Husholdsinntekt kontinuerlig, antall samværsdager kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=384).....	30
4.11.	Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Fars inntekt gruppert, antall samværsdager kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=384).....	31
4.12.	Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars husholdsinntekt og utdanning for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Husholdsinntekt gruppert, antall samværsdager kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=384).....	32
4.13.	Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars og partners inntekt for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Fars og partners inntekt kontinuerlig, antall samværsdager kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=384).....	33
5.	Betydningen av fars inntekt og utdanning for samvær i ferier	
5.1.	Gjennomsnittlig antall netter med barna i ferier blant samværsfedre med minst ett år siden samlivsbrudd, i grupper for inntekt, utdanningsnivå og bruk av sosialhjelp.....	35
5.2.	Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre og barn siste år. Fars inntekt kontinuerlig, antall netter kontinuerlig. (N=729).....	37
5.3.	Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre og barn siste år. Fars inntekt gruppert, antall netter kontinuerlig. (N=729).....	38
5.4.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for om samværsfedre tilbrakte minst én natt med barnet i ferier siste år. Fars inntekt kontinuerlig. (N=729).....	39
5.5.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for om samværsfedre tilbrakte minst én natt med barnet i ferier siste år. Fars inntekt gruppert. (N=729).....	40
5.6.	Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av om far mottok sosialhjelp for antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre barn og siste år. Antall netter kontinuerlig. (N=729).....	41
5.7.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av betydningen av at far mottok sosialhjelp for om samværsfedre tilbrakte minst én natt med barnet i ferier siste år. (N=729).....	42
5.8.	Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre og barn siste år. Fars inntekt kontinuerlig, antall netter kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=349).....	44
5.9.	Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars husholdsinntekt og utdanning for antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre og barn siste år. Husholdsinntekt kontinuerlig, antall netter kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=349).....	45

5.10. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre og barn siste år. Fars inntekt gruppert, antall netter kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=349)	46
5.11. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars husholdsinntekt for antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre og barn siste år. Husholdsinntekt gruppert, antall netter kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=349)	47
5.12. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars og partners inntekt for antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre og barn siste år. Fars inntekt og partners inntekt kontinuerlig, antall netter kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=349).....	48

Forord

Denne rapporten drøfter hvorvidt ressurssterke samværsfedre har mer samvær med barn de ikke bor sammen med, enn fedre med mindre ressurser. Betydningen av fars inntekt og utdanning, samt hvorvidt far mottar sosialhjelp eller ikke, blir analysert. Både samvær på månedlig basis og samvær i ferier drøftes. Analysene tar utgangspunkt i samværsfedres egne opplysninger om hvor mye kontakt de har med barna. Rapporten er utarbeidet på oppdrag fra Barne- og likestillingsdepartementet. Analysene er basert på Undersøkelsen om samvær og bidrag 2002, en spørreundersøkelse som bl.a. kartla fordelingen av omsorg og ansvar for barn mellom foreldre som ikke bor sammen. Tilsvarende analyser vil siden bli gjennomført på grunnlag av en nyere undersøkelse, Undersøkelsen om samvær og bidrag 2004. Denne gir på enkelte områder bedre data enn den undersøkelsen som er benyttet her. Bl. a. har den betydelig høyere svarprosent.

1. Innledning

1.1. Formål med rapporten

I Norge, som i mange andre vestlige land, har det vært mye debatt om farsrollen de siste tiåra. Det har vært en viktig familiepolitisk målsetting at fedre skal engasjere seg mer hjemme. Politiske insentiver for å få fedre til å bruke mer tid med barna sine (fedrekvote og mer selvstendige rettigheter i fødselspermisjonen) har fått enkelte til å hevde at vi har en "farsvennlig velferdsstat" i Norge (Brandth og Kvande 2003). Lenge var man mest opptatt av hvordan gifte og samboende fedre utformet farsrollen, men siden slutten av 1990-tallet har det også vært mye fokus på kontaktmønstre mellom fedre og barn som ikke bor sammen. Det er et klart mål å oppmuntre til mye kontakt mellom foreldre og barn som lever atskilt, og forutsetningene for en aktiv farsrolle etter et samlivsbrudd diskuteres i media og blant forskere. Mens forskere har analysert gifte og samboende fedres familierolle i flere tiår, var det først på midten av 1990-tallet vi fikk gode norske studier av kontaktmønstre mellom foreldre og barn som ikke bor sammen.

Flere undersøkelser viser at samværsfedre flest er forholdsvis mye sammen med barna sine (Jensen og Clausen 1997, Skevik og Hyggen 2002, Thuen 2004, Lyngstad 2004, Kitterød 2005), og det kan også se ut til at samværsfedre i Norge har noe mer kontakt med barna enn samværsfedre i mange andre land (Skevik 2006). Det er imidlertid stor variasjon mellom grupper. Eksempelvis har samværsfedre med store barn mindre kontakt med barna i det daglige enn fedre med små barn, og de som bor nær barna har mer samvær enn dem som bor lengre unna. Ser vi på feriesamvær, finner vi litt andre mønstre (Thuen 2004, Kitterød 2006a). I denne rapporten undersøker vi betydningen av fars inntekt og utdanning for samværsfedres kontakt med barna. Samvær med barn medfører gjerne en del utgifter, og kostnader i forbindelse med transport og aktiviteter under samværet kan hindre enkelte fedre i å se barna så mye som de kunne ønske. Videre kan det tenkes at noen ikke har råd til å skaffe seg bolig med ekstra soverom eller annet utstyr som gjør samværet enklere. Interesseorganisasjoner for samværsforeldre har kjempet for tiltak som kan gjøre det lettere å ha mye kontakt med barna. Siden 2002 har foreldre som

lever atskilt vært anbefalt å dele på reiseutgiftene ved barnas besøk hos samværsforelderen. Dette kan redusere kostnadene ved samvær, særlig for fedre som bor langt fra barna sine. Også de nye reglene for beregning av barnebidrag fra 2003 kan redusere kostnadene ved samvær. Ifølge dette regelverket reduseres bidraget når det er mye samvær mellom samværsforeldre og barn. Dette er ment som et insentiv til en aktiv foreldrerolle for samværsforeldre (Barne- og familiedepartementet 2001).

I denne rapporten undersøker vi betydningen av samværsfedres inntekt og utdanning for mengden samvær med barna, på grunnlag av en utvalgsundersøkelse fra 2002. Undersøkelsen ble gjennomført etter at reglene om deling av reiseutgifter ble innført, men før de nye bidragsreglene kom. Tilsvarende analyser vil senere bli gjort på grunnlag av en undersøkelse fra 2004. Når denne ikke benyttes her, er det fordi opplysninger om inntekt ikke er blitt koblet til ennå. Vi ser på kontakt mellom samværsforeldre og barn i det daglige og i ferier. Kontakt i det daglige er målt ved antall samværsdager siste måned, og kontakt i ferier er målt ved antall netter med feriesamvær siste år. Vi ser først og fremst på effekten av fars egen inntekt, men undersøker også betydningen av husholdsinntekten. Mens inntekt er viktig for å dekke utgifter til samvær med barna, kan fars utdanningsnivå reflektere normer og ideologi for hvordan farsrollen bør utformes. Høyt utdannede menn har gjerne mer likestillingsvennlige holdninger enn dem med mindre utdanning (Teigen 2006), noe som kan resultere i mer samvær med barn de ikke bor sammen med.

Samværsfedre utgjør om lag 90 prosent av alle samværsforeldre. Samværs mødre skiller seg fra samværsfedre på mange områder. Eksempelvis har de langt mer kontakt med barn de ikke bor sammen med enn hva samværsfedre har, de har gjerne eldre barn enn samværsfedrene og har oftere vært gift eller samboer med den andre forelderen (Kitterød 2006b, Jensen 2005). Det er derfor grunn til å anta at inntekten har ulik betydning for samværsfedres og samværs mødres kontakt med barna. Ettersom det er såpass få

samværs mødre i undersøkelsen, har vi valgt å konsentrere oss om samværsfedre i denne rapporten.

1.2. Tidligere forskning

Flere studier, både i Norge og i andre land, har tidligere sett på betydningen av foreldrenes sosioøkonomiske ressurser for kontakten mellom samværsforeldre og barn. Flere forskere argumenterer for at det er en klar positiv sammenheng her slik at samværsforeldre med høy utdanning og inntekt har mer kontakt med barna sine enn dem med mindre utdanning og inntekt. Resultatene varierer imidlertid en del, og det er ikke helt enkelt å sammenligne de ulike studiene. Både de avhengige og uavhengige variablene i analysene operasjonaliseres og avgrenses forskjellig, og det varierer også hvilke faktorer man kontrollerer for. Videre er det slik at noen studier kun ser på betydningen av samværsfedrenes økonomiske ressurser, mens andre også trekker inn *mødrenes* inntekt og utdanning. Dessuten er noen analyser basert på samværsfedrenes opplysninger om kontakt med barna, mens andre tar utgangspunkt i informasjon fra moren.

I en analyse av den amerikanske undersøkelsen *The National Survey of Families and Households* fra slutten av 1980-tallet fant Stephens (1996) en klar positiv sammenheng mellom samværsfedres utdanningsnivå og mengden samvær med barna. Fars inntekt hadde imidlertid ingen klar effekt, og det hadde heller ikke mors utdanning. Den avhengige variabelen i denne analysen var en indeks konstruert ut fra to mål for kontakt, nemlig hvor ofte barnet hadde sett samværsfaren i løpet av de siste 12 månedene, og hvor ofte de hadde hatt kontakt per telefon og brev. I tillegg undersøkte Stephens hvilke faktorer som hadde betydning for det å ha ukentlig samvær med barna. Her fant hun positive effekter både av samværsfars inntekt og utdanning. Hun baserte sine analyser på mors opplysninger om fars kontakt med barna.

I en analyse av to runder av *The National Survey of Families and Households* (1987-88 og 1992-94) fant Cooksey og Craig (1998) at høyt utdannede fedre oftere enn fedre med mindre utdanning hadde hyppig kontakt med barna sine. De fant ingen effekt av samværsfars inntekt (målt som logaritmen av husholdsinntekten foregående år). De så på to typer kontakt, nemlig besøkskontakt med barn og kontakt per telefon og brev. Mens Stephens (1996) slo sammen de to målene til en indeks, betraktet Cooksey og Craig dem som to ulike dimensjoner ved det å være foreldre på avstand. De analyserte sannsynligheten for at far var sammen med barna minst en gang per måned, samt sannsynligheten for at han snakket med dem på telefon minst en gang i uka. Mens Stephens tok utgangspunkt i mødrenes opplysninger, baserte Cooksey og Craig seg på opplysninger fra fedrene selv.

I en analyse av det samme datamaterialet som Stephens (1996) brukte, fant Manning, Steward og Smock (2003) ingen sammenheng mellom samværsfedres utdanningsnivå og hyppigheten av samvær med barna. De fant heller ikke noen effekt av fars inntekt, men avdekket en effekt av inntekten til fars nye partner. Den avhengige variabelen, hyppighet av samvær mellom samværsfar og barn, hadde seks svarkategorier fra "aldri" i den ene enden og til "flere ganger i uka" i den andre. Analysene ble foretatt ved hjelp av multippel lineær regresjon. Formålet var å undersøke om barn i et nytt forhold hadde noen betydning for fars kontakt med barn fra tidligere forhold. Fars inntekt og utdanning ble inkludert som kontrollvariabler, og effekten av disse faktorene ble ikke systematisk diskutert.

For Norges del rapporterte Jensen og Clausen (1997) en sterk positiv sammenheng mellom samværsforeldres sosioøkonomiske ressurser og mengden kontakt med barna. Deres analyse var basert på en undersøkelse fra 1996 av kontaktmønstre mellom foreldre og barn som ikke bor sammen. De undersøkte ulike typer kontakt, men så mest på antall samværsdager forrige måned. De fant at høyt utdannede foreldre hadde flere dager sammen med barna enn dem med mindre utdanning, at yrkesaktive foreldre hadde mer kontakt enn dem uten jobb, og at de med høy inntekt hadde mer kontakt enn dem med lavere inntekt. Disse sammenhengene er imidlertid basert på bivariate analyser. Derfor vet vi ikke om effektene av inntekt og utdanning ville endres ved kontroll for andre forhold, som f. eks. antall barn, barnas alder og hvorvidt foreldrene har bodd sammen eller ikke.

I tabellanalyser av en undersøkelse om samværsfedres økonomiske situasjon og levekår fra 2001/2002 fant ikke Skevik og Hyggen (2002) noen sammenheng mellom samværsfedres inntekt og utdanning på den ene siden, og antall månedlige samværsdager med barna på den annen. Dette avviker altså fra Jensen og Clausens (1997) resultater. Skevik og Hyggen antar at dette har sammenheng med at utvalgene til de to undersøkelsene ble trukket forskjellig, slik at det var litt mindre variasjon i samværsfedrenes inntekt i deres studie enn i Jensens og Clausens studie. De argumenterer for at utvalgsprosedyren, samt en viss skjevhet i frafallet, innebærer at fedrene med de høyeste og laveste inntektene falt utenfor i deres undersøkelse. Mens utvalget til Jensens og Clausens undersøkelse ble trukket fra befolkningsregisteret, ble Skevik og Hyggens utvalg trukket fra Rikstrygdeverkets register over bidragsyttere. Dette dekket da 80-90 prosent av de bidragspliktige foreldrene. De resterende 10-20 prosent administrerte bidraget privat og befant seg, ifølge Skevik og Hyggen, ofte i den øvre enden av inntektsfordelingen. Fedre med lav inntekt hadde lavere svarprosent enn andre fedre. Følgelig fant ikke Skevik og Hyggen noen sammenheng mellom samværsfedres

sosioøkonomiske karakteristika og antall månedlige samværsdager.

I en senere analyse av det samme datamaterialet fant imidlertid Skevik (2006) en viss sammenheng mellom fattigdom og kontakt mellom samværsfedre og barn. Både den avhengige variabelen og de uavhengige variablene var definert annerledes her enn i rapporten omtalt over. I stedet for å se på gjennomsnittlig antall samværsdager foregående måned, så Skevik her på ytterpunktene i fordelingen og analyserte hvilke faktorer som hadde betydning for det å ha hyppig kontakt og det å ha veldig lite kontakt. Hyppig kontakt ble definert som kontakt minst én gang per uke, og lite kontakt ble definert som ingen kontakt i løpet av de siste tre månedene. I stedet for å se på effekten av inntekt, undersøkte Skevik betydningen av bruk av sosialhjelp, noe hun så som et mål på fattigdom. Hun fant at bruk av sosialhjelp ikke hadde noen betydning for hvorvidt samværsfedre hadde hyppig kontakt med barna eller ikke. Derimot økte det sannsynligheten for lite kontakt mellom samværsforeldre og barn. Skevik konkluderte med at fattigdom ser ut til å være et hinder for en aktiv farsrolle for fedre som bor atskilt fra barna sine. Fars utdanningsnivå inngikk ikke i denne analysen. Følgelig sier den ikke noe om sammenhengen mellom utdanning og samvær, og heller ikke noe om hvorvidt effekten av sosialhjelp endres ved kontroll for fars utdanningsnivå.

Den undersøkelsen vi benytter i foreliggende rapport ble altså gjennomført i 2002, kort tid etter Skeviks og Hyggens studie. Vi ser på kontakt i det daglige og i ferier. Tidligere analyser av dette datamaterialet tyder på at høyt utdannede fedre har mer månedlig kontakt med barna enn dem med mindre utdanning (Kitterød 2004a). Da det ikke var koblet inntektsopplysninger til datamaterialet da denne analysen ble foretatt, kunne vi ikke studere betydningen av samværsfedres inntekt. Ettersom samvær med barn medfører en del utgifter, forventer vi å finne en viss positiv sammenheng mellom fars inntekt og mengden samvær både på månedlig basis og i ferier. Ofte vil feriesamvær innebære mer reising og flere dyre aktiviteter enn samvær i det daglige. Følgelig antar vi at fars inntekt har større betydning for feriesamværet enn for samvær i det daglige. Vi benytter både en kontinuerlig og en gruppert inntektsvariabel i analysene og ser også på betydningen av det å motta sosialhjelp.

1.3. Den videre gangen i rapporten

Rapporten er bygget opp som følger: I kapittel 2 omtales datagrunnlaget for analysene. Kapittel 3 redegjør for analysevariablene. I kapittel 4 diskuteres betydningen av fars inntekt og utdanning for samværsfedres kontakt med barna i det daglige, og i kapittel 5 ser vi på de samme faktorenes betydning for feriesamværet. Resultatene oppsummeres og drøftes i kapittel 6.

2. Datagrunnlag

2.1. Utvalg og svarprosent

Analysene i denne rapporten er basert på *Undersøkelsen om samvær og bidrag 2002*, gjennomført av Statistisk sentralbyrå på oppdrag fra Barne- og likestillingsdepartementet (da Barne- og familiedepartementet) høsten 2002, som et ledd i evalueringen av de nye reglene for beregning av barnebidrag som ble innført høsten 2003. Bruttoutvalget til undersøkelsen var på 4000 personer. Trekkgrunnlaget var alle barn under 18 år per 31.12.2002 som var bosatt i Norge, som bodde sammen med bare en av sine foreldre, og der begge foreldre var bosatt i Norge. På grunnlag av dette ble det laget to delutvalg. Det ene bestod av 2000 foreldre som var registrert bosatt sammen med egne barn under 18 år, men ikke sammen med barnets andre forelder. Det andre bestod av foreldre med barn under 18 år, men som verken bodde fast sammen med barnet/barna eller den andre forelderen. Hver person i det første delutvalget hadde barn sammen med en person i det andre utvalget. Dermed hadde man et bruttoutvalg med 2000 par av bidragsmottakere og bidragspliktige, også kalt enslige foreldre og samværsforeldre. En del bidragspar (foreldrepar) hadde flere barn sammen. I undersøkelsen kartla man samvær med inntil tre barn for hvert par. Analysene i denne rapporten gjelder for det yngste barnet. Dette er også vanlig i andre undersøkelser på feltet (Jensen og Clausen 1997, Skevik og Hyggen 2002). Datainnsamlingen foregikk i november og desember 2002, og med noe telefonoppfølging i begynnelsen av 2003.

Data ble samlet inn ved postale spørreskjema, men med en del oppfølging over telefon. Man fikk svar fra 59 prosent av bruttoutvalget. Svarprosenten var lavere blant samværsforeldre enn blant enslige foreldre, noe som er vanlig i denne type undersøkelser. Samværsforeldrene hadde en svarandel på 54 prosent, mens svarandelen blant de enslige foreldrene var 65 prosent. Nettoutvalget til undersøkelsen bestod av 1 260 enslige foreldre (1 121 mødre og 139 fedre) og 1 046 samværsforeldre (941 fedre og 105 mødre). Det er altså svarene fra samværsfedre som analyseres i denne rapporten. I nettoutvalget var det 747 hele bidragspar, dvs. at begge foreldre i samme bidragsreleasjon besvarte skjemaet. Vi inkluderer imidlertid alle

samværsfedre i våre analyser, uavhengig av om partneren hadde besvart spørreskjemaet eller ikke.

2.2. Partielt frafall

Det var også et visst partielt frafall i undersøkelsen, dvs. at en del deltakere unnlot å svare på enkelte av spørsmålene. Det partielle frafallet var høyere blant dem som besvarte det postale skjemaet enn blant dem som ble intervjuet over telefon. Partielt frafall skyldes trolig dels at noen syntes skjemaet var for komplisert enkelte steder, dels at det var visse spørsmål man ikke ønsket å svare på, og dels at noen spørsmål var litt vanskelige å besvare nøyaktig, f.eks. spørsmål om antall netter man var sammen med barn i ferieperioder et helt år tilbake i tid. Hoppstrukturen i skjemaet kunne nok også være litt uoversiktlig for enkelte. Eksempelvis fikk man tidlig spørsmål om hvorvidt man hadde vært sammen med barnet siden samlivsbruddet og i løpet av det siste året. De som svarte nei her, skulle hoppe over en lang rekke spørsmål. Noen har nok misforstått hvor de skulle gå videre i skjemaet, noe som har medført en del uoppgitt på spørsmål langt bak. Eksempelvis ble det stilt et spørsmål om reisetid mellom samværsforeldre og barn et godt stykke ute i skjemaet. Her er det dessverre en del uoppgitt. Dette er beklagelig ettersom reisetiden har stor betydning for mengden samvær mellom samværsforeldre og barn i det daglige.

2.3. Vekter

Det er utarbeidet vekter for å justere for ulik trekk-sannsynlighet blant foreldrene og for skjevheter ved frafallet. Ettersom utvalget av foreldre ble trukket via et utvalg av barn, hadde foreldre med flere barn større sannsynlighet for å bli trukket ut til undersøkelsen enn foreldre med bare ett barn. Utvalgsvekten justerer for dette ved at foreldre med flere barn vektet ned og foreldre med ett barn vektet opp. Det viste seg også at nettoutvalget var skjevt med hensyn til noen sentrale kjennemerker. Som nevnt, var det høyere svarandel blant enslige foreldre enn blant samværsforeldre. Svarprosenten varierte også med hensyn til kjønn, utdanningsnivå, alder og enkelte andre kjennemerker. Etter en del testing valgte man å lage en frafallsvekt som korrigerer for foreldregruppe (enslige foreldre/

samværsforeldre) og utdanningsnivå. På grunnlag av utvalgs- og frafallsvektene ble det konstruert to personvekter. Vektene er nærmere beskrevet i Vedø (2004).

Analysene i denne rapporten er basert på det vektende materialet. Antall observasjoner rapporteres uvektet.

2.4. Innhold i undersøkelsen

Spørreskjemaet ble designet for å danne grunnlag for evaluering av de nye reglene for beregning av barnebidrag som ble innført høsten 2003. Formålet var altså ikke å gi en generell beskrivelse av levekårene blant foreldre som bor hver for seg, eller å finne ut hvilke faktorer som har betydning for kontakten mellom samværsforeldre og barn, men å få kunnskap om forhold som kunne tenkes å bli påvirket av endringer i bidragsreglene. Dette gjaldt i første rekke kontakt mellom foreldre og barn som ikke bor sammen, størrelsen på barnebidraget og foreldrenes økonomiske situasjon generelt.

Undersøkelsen hadde en rekke spørsmål om kontakt mellom samværsforeldre og barn. Man spurte hvem barnet bodde fast hos, om samværsforelderens hadde vært sammen med barnet siden samlivsbrudd/fødsel, og om det hadde vært samvær siste år og siste måned. I tillegg spurte man om antall samværsdager siste måned og samvær i ferier det siste året. Man spurte også om kontakt per telefon og brev. I denne rapporten ser vi altså på samvær siste måned og feriesamvær siste år.

Opplysninger om utdanningsnivå, innvandringsbakgrunn, antall bidragsrelasjoner samt deltakernes og andre husholdningsmedlemmers inntekt er koblet til undersøkelsen fra Statistisk sentralbyrås registre. Ettersom inntektsstatistikken for 2002 ikke ble frigitt før forsommeren 2004, kunne inntektsopplysninger først kobles til da. Opplysninger om inntekt var altså ikke tilgjengelige under arbeidet med de første rapportene fra undersøkelsen.

Nærmere omtale av opplegg og gjennomføring av undersøkelsen finnes i Sætre (2004).

2.5. Avvik mellom svar fra enslige foreldre og samværsforeldre

Samværsforeldrene besvarte spørsmål om sin egen kontakt med barna, mens de enslige foreldrene gav opplysninger om samværsforelderens kontakt med barna. Samværsforeldrene beskriver ofte seg selv som mer aktive og involverte enn hva de enslige foreldrene beskriver dem som. Dette gjelder både når vi sammenligner svar fra grupper av samværsforeldre og grupper av enslige foreldre, og når vi sammenholder svar fra foreldre til samme barn (Kitterød 2004b). Vi har ikke noe grunnlag for å avgjøre hvem av foreldrene som gir den mest korrekte framstillingen. Analysene i denne rapporten er altså basert på samværsfedrenes opplysninger om hvor mye de var sammen med barnet forrige måned og i ferier siste år. Vi får dermed et litt annet bilde av mengden samvær enn vi ville fått ved å ta utgangspunkt i de enslige mødrenes svar. Når vi baserer analysene på samværsfedrenes svar, er det fordi vi ønsker å kontrollere for en rekke faktorer i analysene, som f.eks. fars arbeidstid og nåværende samlivsstatus. Disse opplysningene får vi ikke gjennom de enslige mødrenes svar. Vi ønsker også å kunne sammenholde resultatene med andre analyser der en har nyttet opplysninger fra samværsfedre.

3. Analysevariabler

3.1. Avhengige variabler: månedlig samvær og feriesamvær

Antall samværsdager siste måned: Vi ser altså på to typer kontakt mellom samværsfedre og barn i denne rapporten, nemlig antall dager med samvær siste måned og antall netter med feiesamvær siste år. Når det gjelder samværsdager sist måned, ble det presisert i spørreskjemaet at halve dager skulle regnes som hele, dvs. at f.eks. ettermiddager og kvelder etter barnehage eller skole skulle regnes som hele dager. For de fleste deltakerne refererte spørsmålet til oktober 2002, men for dem som ble kontaktet i oppfølgingsdelen av undersøkelsen, gjaldt spørsmålet en senere måned. I analysene behandles antall samværsdager som en kontinuerlig variabel med verdier fra null og oppover. De som oppgav at de ikke hadde sett barnet siden samlivsbrudd eller fødsel, de som oppgav at det ikke hadde vært samvær siste år, og de som oppgav at det ikke hadde vært samvær siste måned, fikk verdien null. I tillegg til analyser med antall månedlige samværsdager som en kontinuerlig variabel, undersøker vi sannsynligheten for at far hadde minst én samværsdag med barnet siste måned.

Antall netter med feriesamvær siste år: Samværsfedre ble spurt om de hadde vært sammen med barnet i seks ulike ferieperioder foregående år, nemlig jula 2001, vinterferien 2002, påsken 2002, sommeren 2002, høsten 2002 samt andre ferier. For ferier med feriesamvær ble man spurt om antall netter man hadde tilbrakt sammen med barnet. Vi summerer antall netter for samtlige ferieperioder og benytter dette som et mål på mengden feriesamvær. Antall dager med samvær ble ikke kartlagt. Antall netter med samvær vil i de fleste tilfelle være noe lavere enn antall dager. I analysene behandles antall netter med feriesamvær som en kontinuerlig variabel, men vi ser også på sannsynligheten for at det var minst én natt med samvær siste år. Fedre med mindre enn ett år siden samlivsbruddet er holdt utenfor i analysene av feriesamvær.

Dessverre er det en del uoppgitte svar på spørsmålene om antall netter med feriesamvær. Dette kan skyldes at enkelte synes det var vanskelig å huske så langt tilbake

i tid, eller at strukturen i spørreskjemaet var uoversiktlig slik at enkelte feilaktig hoppet over spørsmålene. Alle som hadde uoppgitt antall netter for minst en av de seks ferieperiodene er holdt utenfor i våre analyser.

3.2. Forklaringsvariabler: inntekt, utdanning og sosialhjelp

Formålet med analysene er altså å undersøke betydningen av fars inntekt og utdanningsnivå for mengden samvær med barna. Både inntektsopplysninger og utdanningsopplysninger ble koblet til undersøkelsen fra Statistisk sentralbyrås registre.

Fars inntekt: Vi benytter fars inntekt etter skatt i 2002. Dette omfatter summen av alle yrkesinntekter (lønn- og næringsinntekt), kapitalinntekter (blant annet renteinntekter og avkastning på verdipapirer) og diverse overføringer (for eksempel ulike typer pensjoner, arbeidsledighetstrygd, barnetrygd, kontantstøtte, barnebidrag, bostøtte, sosialhjelp etc.) mottatt i løpet av året. Til fratrekk kommer utlignet skatt og negative overføringer (det vil si pensjonspremier i arbeidsforhold og betalt barnebidrag). Vi foretar både analyser med fars inntekt som en kontinuerlig variabel (målt i 10 000 kr), og analyser med fars inntekt gruppert.

Vi har også foretatt noen analyser av effekten av husholdningens inntekt. Dette er summen av inntekt etter skatt for alle personer i fars nåværende husholdning. Disse analysene er gjennomført kun for fedre som er etablert i et nytt samboerforhold eller ekteskap.

Fars utdanning: Dette er fars høyest fullførte utdanning på undersøkelsestidspunktet. Vi behandler dette som en kategorisk variabel og skiller mellom følgende tre grupper: fedre med utdanning fra ungdomsskole eller videregående skole, fedre med ett til fire års universitets- eller høyskoleutdanning og fedre med minst fem års universitets- eller høyskoleutdanning.

Sosialhjelp: Basert på opplysningene i inntektsregisteret skiller vi mellom dem som mottok sosialhjelp forrige år og dem som ikke mottok slik hjelp.

3.3. Kontrollvariabler

Ettersom sammenhengen mellom fars inntekt og utdanning på den ene siden og mengden samvær på den andre siden kan bunne i forskjeller mellom fedrene på andre områder, kontrollerer vi for en del faktorer gjennom multivariate analyser. Dette er faktorer som i tidligere analyser har vist seg å ha stor betydning for mengden samvær, eller som kan tenkes å ha en slik betydning.

Fars alder: Dette defineres som en femdelt kategorisk variabel, med de yngste som referanse. Ettersom yngre fedre i større grad enn de eldre har vært eksponert for normer om en aktiv farsrolle, antar vi at når andre forhold er konstante, har yngre fedre mer samvær med barna enn eldre fedre.

Fars yrkesaktivitet og arbeidstid: Vi skiller mellom fire kategorier for fars ukentlige arbeidstid, med de ikke yrkesaktive fedrene som referanse. Ettersom en del fedre ikke besvarte spørsmålet om arbeidstid, har vi tatt med en egen kategori for "uoppgitt" på denne variabelen. Lang arbeidstid innebærer mindre tid til samvær med barna. Vi antar derfor at fedre med lang arbeidstid har mindre samvær med barna enn dem med kortere arbeidstid, i hvert fall på månedlig basis. Sammenhengen er trolig mindre klar for samvær i ferier.

Far er student: Vi inkluderer en dummyvariabel for hvorvidt far er student eller ikke. De som rapporterte i spørreskjemaet at de anså seg selv hovedsakelig som studenter, og/eller mottok studentstipend (ifølge inntektsregisteret) regnes da som studenter. Studenter har gjerne et mer fleksibelt tidsskjema og lengre ferier enn yrkesaktive. Følgelig forventer vi at fedre som er studenter, har mer samvær med barna enn andre fedre.

Fars helse: Vi inkluderer også en dummyvariabel for hvorvidt far har dårlig helse eller ikke. Dessverre var det ingen spørsmål om fars helsetilstand i skjemaet. Vi baserer oss på et spørsmål om hovedsakelig virksomhet og opplysninger fra inntektsregisteret og regner dem som oppgir førtids- eller uførepensjonist som sin hovedsakelige virksomhet og/eller mottar pensjonsytelser fra folketrygden (hovedsakelig uførepensjon eller rehabiliteringspenger) som å ha dårlig helse. Helseproblemer kan vanskeliggjøre samvær med barn utenfor husholdningen. Vi antar derfor at fedre med dårlig helse har mindre samvær enn dem uten helseproblemer.

Antall barn i bidragsrelasjonen: Dette er antall barn som samværsfar har med barnets mor - altså i den bidragsrelasjonen som dekkes i undersøkelsen. Ettersom flere barn gjerne medfører flere begivenheter der det kan være aktuelt for far å delta, antar vi at fedre med flere barn har mer samvær enn dem med

bare ett barn. Fedre med flere barn har muligens også investert mer tid og følelser i familien sin før bruddet og er mer knyttet til denne enn fedre med bare ett barn. På den andre siden vil flere barn på besøk gi høyere kostnader. Vi skiller mellom dem med ett barn, dem med to barn og dem med tre eller flere barn og forventer mest samvær blant dem med flest barn.

Barnets alder: I tråd med tidligere analyser venter vi at fedre har mindre samvær med tenåringer enn med mindre barn, i hvert fall når vi ser på den månedlige kontakten. For ferier er sammenhengen mindre klar (Kitterød 2006a). Vi skiller mellom fire aldersgrupper og definerer de minste barna som referansekategori.

Fars samlivsstatus ved brudd: Vi vet fra tidligere analyser at samværsfedre som har bodd sammen med barnets mor, har betydelig mer kontakt med barna enn dem som ikke har bodd med barnets mor. Vi skiller mellom tidligere gifte, tidligere samboende og dem som aldri har bodd sammen med moren, med sistnevnte gruppe som referanse.

Tid siden samlivsbrudd: Tidligere analyser har vist at fedre har mindre kontakt med barna lang tid etter bruddet enn kort tid etter bruddet. Vi definerer her tid siden brudd som en kontinuerlig variabel, målt i antall år siden foreldrene flyttet fra hverandre. For samværsfedre som aldri har bodd sammen med barnets mor, settes tid siden brudd lik barnets alder.

Fars samlivsstatus nå: Et nytt parforhold krever tid og oppmerksomhet overfor den nye partneren. Dette kan innebære mindre tid til barn fra tidligere forhold. Men det kan også tenkes at en ny partner gir mer stabilitet og en bedre bosituasjon for far, noe som gjør det lettere å ha besøk av barna. I analysene skiller vi mellom samværsfedre som lever alene, dem som er samboere med en ny partner og dem som er gift med en ny partner. De som lever alene er referansekategori.

Barn med nåværende partner: Nye barn i et nytt parforhold kan gjøre at samværsfedre får mindre tid til barn fra tidligere forhold. Men det kan også gjøre det mer attraktivt for barn fra tidligere forhold å besøke far. Vi inkluderer en dummyvariabel i analysene der vi skiller mellom fedre med og uten barn med nåværende partner.

Partner har særkullsbarn i husholdningen: Det at fars nye partner har egne barn i husholdningen, kan medføre at far bruker mye tid på disse barna og mindre tid på egne barn fra tidligere forhold. På den annen side kan det at det er barn i husholdningen innebære at barn fra tidligere forhold har mer lyst til å komme på besøk. Vi inkluderer en dummyvariabel der vi skiller mellom fedre med og uten partnere med særkullsbarn i husholdningen.

Partner har særkullsbarn som kommer på besøk: Vi inkluderer også en dummyvariabel som skiller mellom fedre som har ny partner med egne barn som kommer på besøk i husholdningen, og dem som ikke har en partner med slike barn. Også her er det uklart hvilken sammenheng det er rimelig å forvente for fars kontakt med barn fra tidligere forhold.

Antall bidragsrelasjoner: De fleste samværsfedre har bare én bidragsrelasjon, nemlig den de gir opplysninger om i undersøkelsen. En liten andel har imidlertid barn i flere tidligere forhold. Vi antar at disse må spre oppmerksomheten og de økonomiske ressursene mellom flere barnekull og at faren dermed har mindre samvær med barn i hver relasjon. Vi inkluderer en dummyvariabel i analysen der vi skiller mellom fedre med én og flere bidragsrelasjoner.

Reisetid til barnet: Tidligere analyser viser at fedre som bor langt fra barna sine, har mindre månedlig samvær med barna enn dem som bor nær barna. Dette er som vi kunne vente ettersom samvær på ettermiddager og i helger ofte forutsetter kort reisetid. Mønsteret er mindre klart for samvær i ferier. I undersøkelsen ble reisetid kartlagt gjennom et spørsmål med fire svarkategorier. Vi beholder alle disse i analysene. Ettersom det dessverre var en del som ikke besvarte spørsmålet om reisetid, er det en del uoppgitt her. Vi inkluderer en egen kategori for uoppgitte svar i analysene.

Det er rimelig å anta at en del kjennetegn ved barnets mor også kan ha betydning for samværsfars kontakt med barna. Eksempelvis kan det være slik at mødre med full jobb er mer opptatt av å legge til rette for mye samvær mellom far og barn enn mødre som jobber mindre. Vi har opplysninger om mors arbeidstid, inntekt, utdanning osv. bare for de samværsfedre der begge parter deltok i undersøkelsen. I de tilfelle der samværsfar besvarte skjemaet, mens barnets mor lot det være, har vi ikke opplysninger om mor. Kjennetegn ved barnets mor inngår derfor ikke i analysene i denne rapporten.

Fordelingen av samværsfedrene på de ulike forklarings- og kontrollvariablene er vist i tabell 4.2 i neste kapittel.

4. Betydningen av fars inntekt og utdanning for månedlig samvær

4.1. Klar bivariat sammenheng mellom fars sosioøkonomiske ressurser og antall samværsdager

Det er en klar bivariat sammenheng mellom fars inntekt og utdanning på den ene siden, og antall samværsdager med barnet siste måned på den annen (tabell 4.1). Ifølge samværsfedrenes egne opplysninger hadde de hatt 7,56 samværsdager med barna i gjennomsnitt forrige måned.¹ De med høy inntekt hadde klart flere samværsdager enn dem med lavere inntekt. Det er særlig laveste og høyeste inntektskategori som skiller seg ut med henholdsvis lite og mye samvær, mens det er mindre variasjon i midten av inntektsskalaen. Fedre med under 150 000 kr i inntekt etter skatt hadde i gjennomsnitt 5,97 månedlige samværsdager, mot hele 8,89 samværsdager blant fedre med minst 300 000 kr i inntekt.

Tabell 4.1. Gjennomsnittlig antall månedlige samværsdager blant samværsfedre, i grupper for inntekt, utdanningsnivå og bruk av sosialhjelp

	Antall samværsdager, gjennomsnitt	Antall observasjoner
Alle	7,56	914
Fars inntekt etter skatt		
-149 999 kr	5,97	157
150 000 kr – 199 999 kr	7,37	213
200 000 kr – 249 999 kr	7,69	250
250 000 kr – 299 999 kr	7,91	147
300 000 kr +	8,89	147
Fars utdanning		
Ungdomsskole/videregående skole	7,35	742
Universitet/høgskole 1-4 år	8,84	129
Universitet/høgskole 5 år +	8,68	36
Mottok sosialhjelp		
Nei	7,71	759
Ja	5,67	74

utdanning, men forskjellen er forholdsvis beskjeden, og sammenhengen er ikke lineær. Fedre med høyeste utdanning fra ungdomsskole/videregående skole hadde i gjennomsnitt 7,35 månedlige samværsdager, mot 8,84 samværsdager blant fedre med ett til fire års utdanning fra universitet/høgskole. Det er imidlertid ingen klar forskjell i antall samværsdager mellom fedre med kort og lang universitetsutdanning.

Samværsfedre som hadde mottatt sosialhjelp i 2002 hadde færre månedlige samværsdager enn dem som ikke hadde mottatt sosialhjelp, 5,67 dager i gjennomsnitt mot 7,71 dager i gjennomsnitt.

4.2. Fordelinger og gjennomsnitt for variabler i analysene

De bivarierte sammenhengene mellom fars inntekt og utdanning og antall månedlige samværsdager kan bunne i at fedre med ulikt inntekts- og utdanningsnivå skiller seg systematisk fra hverandre på andre områder som har betydning for samværet. Eksempelvis kunne vi tenke oss at fedre med nedsatt helse har mindre samvær enn dem med god helse, samtidig som de har lavere inntekt. Forskjeller i samvær mellom fedre i ulike inntektsgrupper kan da helt eller delvis bunne i forskjeller i helse. For å sjekke om sammenhengen mellom inntekt og samvær skyldes forskjeller mellom fedrene på andre områder, foretar vi multivariate analyser med kontroll for en rekke faktorer (jf. kap. 3.2.).

Tabell 4.2 viser fordelinger og gjennomsnitt for de uavhengige variablene i analysene. I gjennomsnitt hadde samværsfedrene en inntekt etter skatt på 230 610 kr. Det var 17 prosent som hadde en inntekt under 150 000 kr, og 16 prosent hadde minst 300 000 kr i inntekt. Det var 8 prosent som hadde mottatt sosialhjelp i løpet av 2002.

Det er også en viss tendens til at fedre med lang utdanning har flere samværsdager enn dem med mindre

¹ 27 samværsfedre, eller omtrent 3 prosent, hadde uoppgitt antall samværsdager forrige måned. Disse er holdt utenfor i analysene her.

Tabell 4.2. Fordelinger og gjennomsnitt for variabler i analysene. Samværsfedre

	Prosent		Prosent
Fars inntekt etter skatt		Samlivsstatus ved brudd	
-149 999 kr	17	Aldri bodd sammen med barnets mor	15
150 000 kr – 199 999 kr	23	Samboende	37
200 000 kr – 249 999 kr	28	Gift	47
250 000 kr – 299 999 kr	17	Uoppgitt	1
300 000 kr +	16	Tid siden brudd	
Gjennomsnitt, kr	230 610	0-1 år	14
Mottok sosialhjelp		2-5 år	33
Ja	8	5-10 år	30
Nei	92	11 år +	20
Fars utdanning		Uoppgitt	3
Ungdomsskole/videregående skole	85	Gjennomsnitt, år	6,4
Universitet/høgskole 1-4 år	11	Fars samlivsstatus nå	
Universitet/høgskole 5 år +	4	Enslig	54
Uoppgitt	1	Samboende med ny partner	25
Fars alder		Gift med ny partner	19
- 29 år	8	Uoppgitt	1
30-34 år	15	Har barn med nåværende partner	
35-39 år	24	Ja	15
40-44 år	24	Nei	83
45 år +	28	Uoppgitt	2
Ukentlig arbeidstid		Partner har særkullsbarn i husholdningen	
Ikke yrkesaktiv	15	Ja	13
1-30 timer per uke	3	Nei	85
31-40 timer per uke	46	Uoppgitt	2
41+ timer per uke	31	Partner har barn som kommer på besøk	
Uoppgitt	5	Ja	4
Student		Nei	95
Ja	4	Uoppgitt	1
Nei	96	Antall bidragsrelasjoner	
Uoppgitt	1	En	95
Dårlig helse		To +	5
Ja	13	Reisetid til barnet	
Nei	87	Gangavstand	21
Antall barn i bidragsrelasjonen		Ikke gangavstand, men maks ½ time	42
1	63	Mer enn ½ time, men under 2 ½ time	19
2	30	2 ½ time eller mer	14
3+	7	Uoppgitt	4
Yngste barns alder		Antall observasjoner	
0-4 år	16	941	
5-9 år	32		
10-14 år	35		
15-17 år	17		

Det store flertallet av fedrene, 85 prosent, hadde sin høyeste utdanning fra ungdomsskole eller videregående skole. Det var 11 prosent som hadde ett til fire års utdanning fra universitet eller høgskole, mens bare 4 prosent hadde lang universitetsutdanning.

De fleste fedrene var 35 år eller eldre. Bare 8 prosent var under 30 år.

Det var 15 prosent av fedrene som ikke var yrkesaktive. Flertallet av de yrkesaktive jobbet mer enn 30 timer per uke. Bare 4 prosent av samværsfedrene var studenter, og 13 prosent hadde dårlig helse ifølge den definisjonen vi benytter her.

De fleste fedrene, 63 prosent, hadde kun ett barn i den aktuelle bidragsrelasjonen, 30 prosent hadde to barn og 7 prosent hadde tre eller flere barn. I analysene i denne rapporten ser vi altså på fedres kontakt med det yngste barnet i relasjonen. Bare 16 prosent av disse

yngste barna var under fem år, 32 prosent var fem til ni år, 35 prosent var 10-14 år og 17 prosent var 15-17 år.

De aller fleste fedrene hadde bodd sammen med barnets mor, 47 prosent som gifte og 37 prosent som samboende. Bare 15 prosent hadde ikke bodd med barnets mor. I gjennomsnitt var det gått 6,4 år siden samlivet ble oppløst. For 14 prosent hadde bruddet skjedd i løpet av de to siste åra, mens det for 20 prosent av fedrene var minst 11 år siden bruddet.

Vel halvparten av samværsfedrene, 54 prosent, var fremdeles enslige, mens henholdsvis 25 og 29 prosent var samboende og gifte med en ny partner. Det var 15 prosent som hadde barn med nåværende partner, og 13 prosent som levde sammen med en partner som hadde særkullsbarn i husholdningen. Bare 4 prosent oppgav at nåværende partner hadde egne barn bosatt i andre husholdninger, som kom på besøk.

De aller fleste samværsfedrene, 95 prosent, hadde kun én bidragsrelasjon.

Det var 21 prosent av fedrene som hadde gangavstand til det aktuelle barnet. 42 prosent hadde ikke gangavstand, men likevel under ½ times reisetid. 19 prosent hadde fra ½ times til 2 ½ times reisetid, mens 14 prosent hadde minst 2 ½ times reisetid. Det var dessverre en del uoppgitte svar på dette spørsmålet. Vi har med en egen kategori for uoppgitt for denne variabelen i de multivariate analysene.

4.3. Litt flere månedlige samværsdager blant fedre med høy inntekt

Tabell 4.3 viser resultater fra lineære regresjonsanalyser av sammenhengen mellom fars inntekt og utdanning på den ene siden, og antall månedlige samværsdager på den andre. Både fars inntekt og antall månedlige samværsdager er her definert som kontinuerlige variabler. Vi viser resultater fra fire modeller. I den første inngår kun fars inntekt som forklaringsvariabel, og i den andre inngår kun fars utdanning. I modell 3 inngår både fars inntekt og utdanning, samt alle kontrollvariablene bortsett fra reisetid mellom far og barn. I modell 4 inngår også reisetid. Observasjoner med uoppgitte svar på minst én av variablene i modellen er holdt utenfor i analysene. Unntaket er de som hadde uoppgitt på variablene "arbeidstid" og "reisetid til barnet", der vi altså har egne kategorier for missing. Analysene er basert på svar fra 858 samværsfedre.

Det er ikke alltid lett å avgjøre hvilke forhold det er rimelig å kontrollere for i en multivariat analyse. Effekten av fars inntekt kan dels være en indirekte effekt via andre variabler. Dersom vi kontrollerer for disse, kan inntektseffekten reduseres eller forsvinne. Inntektseffekten reduseres litt når reisetid tas inn i modellen, noe som tyder på at fars inntekt i tillegg til å ha en direkte betydning for det månedlige samværet, også har en indirekte effekt via reisetid til barnet ettersom fedre med høy inntekt oftere bor nær barnet enn dem med lav inntekt. Vi har derfor valgt å vise separate modeller for analyser med og uten kontroll for variabelen reisetid.

I tabell 4.3 vises de estimerte koeffisientene for hver av de uavhengige variablene i modellene. Disse forteller hvor mye verdien på variabelen "antall månedlige samværsdager" øker eller minsker når verdien på de uavhengige variablene endres, gitt at andre forhold holdes konstante. Endringene må sees i forhold til referansekategoriene. Eksempelvis har vi for variabelen "fars utdanning" definert dem med minst utdanning som referansegruppe. Koeffisienten for gruppen med ett til fire års universitetsutdanning forteller da hvor mange flere samværsdager fedre med slik utdanning i gjennomsnitt har enn dem med utdanning fra ungdomsskole eller videregående skole. Positive

koeffisienter innebærer altså flere samværsdager, mens negative koeffisienter innebærer færre dager. Koeffisienter som er statistisk signifikante på minst 0,05-nivå er skrevet med uthevet skrift, og de som er signifikante på 0,10-nivå er skrevet i kursiv. I tillegg oppgis t-verdiene. Høye verdier innebærer signifikante sammenhenger. Eksempelvis innebærer en t-verdi på 1,64 at koeffisienten er signifikant på 0,10-nivå. En t-verdi på 1,96 viser at koeffisienten er signifikant på 0,05-nivå, og en t-verdi på 2,58 viser at koeffisienten er signifikant på 0,01-nivå. Konstantsleddet (angitt nederst i tabellen) viser gjennomsnittlig antall dager for dem som har verdien null (tilhører referansegruppen) for samtlige uavhengige variabler i modellen. For hver modell presenteres også en R^2 . Denne uttrykker hvor mye av variasjonen i den avhengige variabelen (antall samværsdager) som forklares av den aktuelle modellen.

I modell 1 (tabell 4.3), der kun fars inntekt etter skatt inngår som forklaringsvariabel, er den estimerte koeffisienten 0,06. Dette viser at antall samværsdager forrige måned økte med 0,06 når fars inntekt økte med 10 000 kr. En økning i fars inntekt på 100 000 kr innebærer altså en økning på 0,6 månedlige samværsdager.

Modell 2 viser, i likhet med hva vi så i tabell 4.1, at fedre med universitets- og høyskoleutdanning har litt flere månedlige samværsdager enn dem med utdanning fra ungdomsskole/videregående skole, men sammenhengen er ikke lineær. De med fire års universitetsutdanning har i gjennomsnitt 1,45 flere samværsdager enn dem med mindre utdanning, og denne sammenhengen er signifikant på 0,05-nivå. Fedre med minst fem års universitetsutdanning har 1,28 samværsdager mer enn dem med utdanning fra ungdomsskole/videregående skole, men denne forskjellen er ikke statistisk signifikant. Ettersom det er få fedre med lang universitetsutdanning i utvalget, skal det sterke sammenhenger til for å få signifikante utslag her.

I modell 3 inngår altså både fars inntekt og utdanning, og i tillegg kontrollerer vi for fars alder, fars arbeidstid, om far er student eller ikke, om han har dårlig helse eller ikke, antall barn i bidragsrelasjonen, barnets alder, fars samlivsstatus ved brudd, tid siden brudd, fars nåværende samlivsstatus, barn i fars nye husholdning samt antall bidragsrelasjoner. I denne modellen finner vi ingen signifikant utdanningseffekt. Effekten av fars inntekt er noe svakere enn i modell 1, men det er fremdeles en klar inntektseffekt. Koeffisienten for fars inntekt viser her at antall samværsdager øker med 0,05 når inntekten øker med 10 000 kr, eller med 0,5 dager når inntekten øker med 100 000 kroner.

Flere av kontrollvariablene har signifikante effekter. Ulikt hva vi forventet er det en klar positiv sammenheng mellom fars alder og antall månedlige samværs-

dager slik at eldre fedre har mer samvær enn yngre fedre. Det er også en viss positiv sammenheng mellom fars arbeidstid og antall samværsdager, slik at fedre som arbeider mer enn 30 timer i uka har mer månedlig samvær enn dem som ikke er yrkesaktive. Også dette er den motsatte sammenhengen av den vi forventet å finne. Vi antok at lengre arbeidstid vil gi mindre tid til samvær. Muligens er det å ha full jobb uttrykk for en type ressurser som gjør at fedre også har overskudd til mye samvær med barna. Kanskje er det også slik at noe av inntektseffekten "spises opp" av arbeidstidsvariabelen ettersom fedre med lang arbeidstid gjerne har høyere inntekt enn dem som jobber mindre. En analysemodell der variabelen "fars arbeidstid" holdes utenfor gir imidlertid bare marginalt større inntektseffekt enn den analysen som er vist i tabell 4.3. Ulikt hva vi forventet er det også slik at fedre med nedsatt helse har mer samvær med barna enn dem uten nedsatt helse. Vi ser videre at fedre med tenåringsbarn har mindre månedlig samvær enn dem med helt små barn, noe som er i tråd med tidligere analyser av materialet. I tråd med tidligere analyser ser vi også at fedre som har bodd sammen med barnets mor, har betydelig mer samvær enn dem som aldri har bodd med barnets mor, og at samværet avtar med tiden siden samlivsbruddet. Vi ser ellers at fedre som har en ny partner med særkullsbarn boende i husholdningen, har litt mindre samvær med egne barn fra tidligere forhold enn andre fedre. Det er derimot ingen effekt av det å ha en ny partner, det å ha egne barn med ny partner, eller det at partner har særkullsbarn som kommer på besøk. Heller ikke antall bidragsrelasjoner har noen klar betydning for det månedlige samværet.

Når effekten av fars inntekt er noe mindre i modell 3 enn i modell 1, skyldes dette altså at samværsfedre skiller seg fra hverandre på andre faktorer som inngår i modell 3, og at disse faktorene er korrelert både med fars inntekt og med det månedlige samværet. Reduksjonen i inntektseffekten er imidlertid svært beskjeden i modell 3.

I modell 4 er også reisetiden til barnet inkludert som kontrollvariabel. Som vi kunne vente, og i tråd med tidligere analyser på feltet, ser vi at fedre med lang reisetid har betydelig mindre månedlig samvær enn dem med kortere reisetid. Eksempelvis hadde fedre med minst 2 ½ times reisetid i gjennomsnitt 7,63 færre samværsdager forrige måned enn fedre med gangavstand til barnet. Det er også en sterk negativ koeffisient for fedre som ikke besvarte spørsmålet om reisetid, noe som viser at disse fedrene hadde svært lite samvær med barnet forrige måned. Effekten av fars inntekt er lavere i modell 4 enn i modell 3. Ifølge modell 4 øker antall samværsdager med 0,03 når fars inntekt øker med 10 000 kr, eller med 0,3 dager når fars inntekt øker med 100 000 kr. Inntektseffekten reduseres altså når vi kontrollerer for reisetid til barnet. Dette skyldes at det er en sterk sammenheng mellom reisetid og inntekt slik

at fedre med gangavstand til barnet har høyere inntekt enn dem med lengre reisetid. Eksempelvis hadde fedre med gangavstand en gjennomsnittsinntekt på 271 456 kr i 2002, mens fedre med lengst reisetid hadde en gjennomsnittsinntekt på 204 437 kr.² Vi kan ikke si sikkert hva disse forskjellene skyldes, men en mulig tolkning kan være at det ofte er dyrt å bosette seg nær barnet etter et samlivsbrudd, og at det særlig er fedre med høy inntekt som har råd til dette. Dermed forsvinner noe av inntektseffekten når vi kontrollerer for reisetid. Fars inntekt har altså også en indirekte effekt på mengden månedlig samvær ved at de med høy inntekt oftere enn dem med lav inntekt har kort reisetid.

Vi har også undersøkt om det er slik at inntekten har større betydning for det månedlige samværet for fedre med lang reisetid enn for dem som bor nær barnet. Ettersom stor avstand gjerne innebærer større reiseutgifter, er dette en rimelig antakelse. Vi har undersøkt dette både ved å lage en modell med samspillsledd mellom inntekt og reisetid, og ved å kjøre separate analyser for fedre som bor nær barna og for dem med lang reisetid. Analysene tyder ikke på at inntekten har klart større betydning for det månedlige samværet for fedre med lang reisetid enn for dem som bor nær barna. Størrelsen på fars inntekt har altså betydning for antall månedlig samværsdager både for fedre som bor ganske nær barna sine og for dem som bor lengre unna, selv om de som bor nær barna jevnt over har noe høyere inntekt enn dem med lang reisetid.

Når vi definerer fars inntekt som en kontinuerlig variabel, slik vi har gjort i analysene i tabell 4.3, antar vi at sammenhengen mellom inntekt og antall samværsdager er lineær, dvs. at økningen i antall samværsdager er like stor på lave som på høye inntektsnivåer. I tabell 4.4 vises resultater fra analyser der fars inntekt er gruppert. Vi benytter fem inntektskategorier. De med lavest inntekt (under 150 000 kr) er valgt som referanse. Fordelingen på de ulike inntektsgruppene framgår av tabell 4.2. De øvrige variablene er definert på samme måte som i analysene i tabell 4.3. I modell 1 inngår kun fars inntekt som uavhengig variabel, i modell 2 inkluderes i tillegg fars utdanning samt alle kontrollvariablene bortsett fra reisetid til barnet. I modell 3 inngår også reisetid til barnet.

² Fedre med gangavstand hadde en gjennomsnittsinntekt etter skatt på 271 465 kr, fedre med maks ½ times reisetid, men ikke gangavstand hadde en gjennomsnittsinntekt på 227 032 kr, fedre med ½ til 2 ½ times reisetid hadde en gjennomsnittsinntekt på 236 011 kr, mens fedre med minst 2 ½ times reisetid hadde en gjennomsnittsinntekt på 204 437 kr. De med uoppgitt reisetid hadde en gjennomsnittsinntekt på 198 968 kr.

Tabell 4.3. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Fars inntekt kontinuerlig og antall samværsdager kontinuerlig. (N=858)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3		Modell 4	
	Koef- fisient	t-verdi	Koef- fisient	t-verdi	Koef- fisient	t-verdi	Koef- fisient	t-verdi
Fars inntekt (kontinuerlig i 10 000 kr)	0,06	4,54			0,05	3,40	0,03	2,54
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)								
Universitet/høgskole 1-4 år			1,45	2,52	0,78	1,41	0,40	0,85
Universitet/høgskole 5 år +			1,28	1,23	-0,11	-0,12	0,10	0,11
Fars alder (ref: -29 år)								
30-34 år					1,94	2,45	1,50	2,17
35-39 år					1,76	2,23	1,24	1,78
40-44 år					2,52	2,97	1,70	2,27
45 år +					2,07	2,47	1,35	1,83
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)								
1-30 timer					0,67	0,60	0,63	0,65
31-40 timer					1,85	2,82	1,37	2,38
41 timer +					1,21	1,78	1,00	1,68
Missing					1,61	1,62	0,97	1,11
Far er student (ref: Nei)								
Ja					-0,54	0,55	0,36	0,41
Far har dårlig helse (ref: Nei)								
Ja					1,33	1,95	1,35	2,24
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)								
To					0,58	1,37	0,33	0,89
Tre +					1,00	0,75	-0,65	0,99
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)								
5-9 år					-0,95	1,62	-0,93	1,80
10-14 år					-0,44	0,60	-0,40	0,63
15-17 år					-2,27	2,42	-2,26	2,76
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)								
Gift					2,68	4,50	1,20	2,26
Samboende					2,15	3,91	1,04	2,14
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)					-0,25	4,30	-0,15	9,96
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)								
Samboende med ny partner					-0,68	1,39	0,02	0,05
Gift med ny partner					-0,54	0,97	0,05	0,10
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)								
Ja					-0,05	0,10	-1,86	0,37
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)								
Ja					-1,11	1,89	-1,01	1,97
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)								
Ja					-1,34	1,47	-0,98	1,23
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)								
En					0,53	0,65	0,55	0,76
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)								
Ikke gangavstand, men maks ½ time							-1,91	4,68
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time							-3,90	8,01
2 ½ time eller mer							-7,63	13,97
Uoppgitt							-8,66	-9,89
Konstantledd	6,22		7,40		3,34		7,74	
R ²	0,02		0,01		0,19		0,39	

¹ Koeffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koeffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

Modell 1 viser en klar positiv inntektseffekt slik at fedre i samtlige høyere inntektsgrupper har mer månedlige samvær enn fedre i referansekategorien. Effekten er størst for dem med høyest inntekt. Samværsfedre med minst 300 000 kr i inntekt hadde i gjennomsnitt 2,69 flere dager med samvær forrige måned enn fedre med mindre enn 150 000 kr i inntekt. Effektene reduseres noe i modell 2, men er fremdeles sterke og signifikante for nesten alle inntektsgrupper.

Unntaket er fedre med 150 000-199 999 kr i inntekt, som ikke har signifikant mer samvær enn dem med lavest inntekt. I modell 3, der det også kontrolleres for reisetid, er inntektseffekten ytterligere redusert, men fremdeles tydelig for de to høyeste inntektsgruppene. Fedre med inntekter fra 250 000 kr til 299 999 kr hadde i gjennomsnitt 1,15 flere samværsdager forrige måned enn fedre i referansekategorien. For dem med høyest inntekt er koeffisienten 1,28. Fars utdanning

har ingen signifikant effekt i modellene 2 og 3, og kontrollvariablene har i all hovedsak samme effekter her som i analysene i tabell 4.3.

Tabell 4.4. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Fars inntekt gruppert og antall samværsdager kontinuerlig. (N=858)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3	
	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi
Fars inntekt (kontinuerlig i 10 000 kr)						
150 000 kr - 199 999 kr	1,21	2,00	0,89	1,48	0,61	1,16
200 000 kr - 249 999 kr	1,48	2,54	<i>1,05</i>	1,71	0,68	1,26
250 000 kr - 299 999 kr	1,75	2,71	<i>1,20</i>	1,78	1,15	1,96
300 000 kr +	2,69	4,10	2,22	3,10	1,28	2,03
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)						
Universitet/høgskole 1-4 år			0,75	1,39	0,39	0,82
Universitet/høgskole 5 år +			1,19	0,18	0,39	0,44
Fars alder (ref: -29 år)						
30-34 år			1,91	2,39	1,46	2,09
35-39 år			1,78	2,23	<i>1,21</i>	1,73
40-44 år			2,52	2,94	1,68	2,22
45 år +			2,16	2,56	<i>1,35</i>	1,83
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)						
1-30 timer			0,67	0,60	0,60	0,62
31-40 timer			1,56	2,24	<i>1,15</i>	1,89
41 timer +			0,85	1,17	0,74	1,16
Missing			1,57	1,56	0,98	1,12
Far er student (ref: Nei)						
Ja			-0,49	0,50	0,40	0,46
Far har dårlig helse (ref: Nei)						
Ja			1,34	1,96	1,35	2,24
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)						
To			0,60	1,41	0,35	0,93
Tre +			-1,09	1,44	-0,68	1,04
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)						
5-9 år			-0,96	1,61	<i>0,90</i>	1,72
10-14 år			-0,52	0,70	-0,39	0,61
15-17 år			-2,35	2,50	-2,27	2,75
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)						
Gift			2,70	4,50	1,19	2,23
Samboende			2,19	3,97	1,04	2,12
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)			-0,25	4,23	-0,15	2,90
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)						
Samboende med ny partner			-0,70	1,42	0,01	0,03
Gift med ny partner			-0,60	1,06	-0,01	0,02
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)						
Ja			-0,03	0,05	-0,16	0,31
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)						
Ja			-1,07	1,82	-0,98	1,90
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)						
Ja			-1,46	1,60	-1,08	1,35
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)						
En			0,56	0,67	0,52	0,72
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)						
Ikke gangavstand, men maks ½ time					-1,95	4,77
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time					-3,94	8,07
2 ½ time eller mer					-7,67	14,00
Uoppgitt					-8,76	9,96
Konstantledd	6,18		3,54		7,93	
R ²	0,02		0,19		0,38	

¹ Koeffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koeffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

Alt i alt viser analysene så langt at det er en viss positiv sammenheng mellom fars inntekt og mengden månedlig samvær. Fedre med høy inntekt har noe mer månedlig samvær med barn de ikke bor sammen med, enn fedre med lavere inntekt, men effekten er forholdsvis beskjeden når inntekt behandles som en kontinuerlig variabel. Når inntekten grupperes, ser vi tydelige forskjeller mellom fedre i den høyeste og den laveste inntektsgruppen. Forskjellen utgjør vel en dag i gjennomsnitt per måned i den mest omfattende modellen. Inntektseffekten reduseres noe når vi kontrollerer for reisetiden mellom far og barn, noe som bunner i at det er en sterk sammenheng mellom fars inntekt og reisetid til barna. Fedre som bor nær barna, har høyere inntekt enn dem som bor lengre unna. Dette tyder på fars inntekt også har en indirekte effekt på det månedlige samværet ved at fedre med høy inntekt oftere enn dem med lav inntekt har råd til å bosette seg nær barna. Fars utdanning har ingen effekt når det kontrolleres for andre faktorer. Flere av kontrollvariablene i analysene har stor betydning for mengden samvær mellom samværsfedre og barn - større betydning enn fars inntekt. Selv om fedre med høy inntekt har noe mer månedlig samvær enn fedre med lav inntekt, er det altså andre forhold som er viktigere for mengden samvær enn hva fars inntekt er.

4.4. Fedre med høy inntekt har noe oftere månedlig samvær enn dem med lav inntekt

I analysene så langt er antall månedlige samværsdager definert som en kontinuerlig variabel. De estimerte koeffisientene viser da forskjeller i gjennomsnittlig antall dager mellom ulike grupper, gitt at andre forhold er like. Vi har også gjennomført analyser der vi ser på sannsynligheten for at samværsfar hadde samvær med barnet siste måned overhodet. Den avhengige variabelen er da todelt, hadde samvær/hadde ikke samvær. Vi modellerer sannsynligheten for at far var sammen med barnet minst én dag. De uavhengige variablene er de samme som i de tidligere analysene. Analysene foretas både med inntekt som kontinuerlig og gruppert variabel.

Vi benytter logistisk regresjonsanalyse. Resultatene presenteres som oddsforhold. Dette kan forstås som den relativt høyere eller lavere sjansen en person i en gruppe har for å ha vært sammen med barnet siste måned, sammenlignet med en person i referanse-kategorien. Eksempelvis ser vi i modell 2 i tabell 4.5 at fedre med ett til fire års universitetsutdanning har et oddsforhold på 1,99 for å ha vært sammen med barnet forrige måned. Dette betyr at de har 99 prosent høyere sjanse eller odds enn referansegruppen (fedre med utdanning fra ungdomsskole eller videregående skole) for å ha hatt slikt samvær. Ett oddsforhold som er lavere enn 1, innebærer mindre sannsynlighet enn referansegruppen for å ha vært sammen med barnet

siste måned. I tillegg til oddsforholdet presenterer vi kjikvadratet. Høye verdier her innebærer at oddsforholdet er statistisk signifikant. Eksempelvis innebærer et kjikvadrat på 2,71 at oddforholdet er signifikant på 0,10-prosentnivå, et kjikvadrat på 3,84 at oddsforholdet er signifikant på 0,05-nivå, og et kjikvadrat på 6,64 at oddsforholdet er signifikant på 0,01-nivå. For hver modell presenteres også en R^2 (ofte kalt "pseudo forklart varians") som gir et mål for modelltilpasning. Størrelsen forteller hvor mye den valgte modellen forklarer i forhold til nullmodellen, angitt i intervallet null til en. Høye verdier viser at den valgte modellen forklarer mer enn modeller med lavere verdier.

Tabell 4.5 viser resultater fra analyser med fars inntekt som kontinuerlig variabel. Modell 1, der bare fars inntekt inngår som uavhengig variabel, viser en klar positiv sammenheng mellom fars inntekt og det å ha vært sammen med barnet forrige måned. Modell 2, der bare fars utdanning inngår som uavhengig variabel, viser en klar positiv sammenheng mellom fars utdanning og det å ha vært sammen med barnet. I modell 3, der samtlige kontrollvariabler unntatt reisetid til barnet inngår, forsvinner utdannings-effekten, mens inntektseffekten fortsatt er klar. Også når reisetid til barnet inkluderes i modellen, ser vi en klar effekt av fars inntekt. Oddsforholdet er her 1,03, og dette er signifikant på 0,10-nivå. Separate analyser av fedre som bor nær barna og fedre som bor langt unna (over ½ times reisetid) tyder på at det er et visst samspill mellom fars inntekt og reisetiden til barnet. Størrelsen på fars inntekt har signifikant betydning for hvorvidt far var sammen med barnet forrige måned for dem som bor forholdsvis nær barna, men har ingen klar effekt for dem som bor lengre unna.

Tabell 4.6 viser resultater fra tilsvarende analyser som i tabell 4.5, men med fars inntekt gruppert. Så lenge bare fars inntekt inngår som forklaringsvariabel, har inntekten klar betydning for hvorvidt far var sammen med barnet forrige måned. Dette gjelder særlig dem med aller høyest inntekt. Oddsforholdet er her 3,74, noe som altså innebærer at fedre med minst 300 000 kr i inntekt har nesten fire ganger så høy sannsynlighet for å ha vært sammen med barnet sist måned som fedre med mindre enn 150 000 kr i inntekt. Også i modell 2, der samtlige kontrollvariabler bortsett fra reisetid inngår, ser vi en klar inntektseffekt, men her er det bare for den høyeste inntektsgruppen at koeffisienten er statistisk signifikant. Når også reisetid inkluderes i analysen (modell 3), har ikke fars inntekt lengre noen signifikant effekt. Inntekteffekten blir da "spist opp" av variabelen "reisetid til barnet" ettersom fedre som bor nær barnet, har klart høyere inntekt enn dem som bor langt unna. Fars inntekt har da en indirekte effekt på samværet ved at de med høy inntekt oftere enn andre bor nær barna og dermed har lettere for å treffe dem minst én gang i måneden.

Tabell 4.5. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for om samværsfedre var sammen med barnet forrige måned. Fars inntekt kontinuerlig. (N=858)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3		Modell 4	
	Odds- forhold	Kji- kvadrat	Odds- forhold	Kji- kvadrat	Odds- forhold	Kji- kvadrat	Odds- forhold	Kji- kvadrat
Fars inntekt (kontinuerlig i 10000 kr)	1,05	22,06			1,04	9,38	1,03	3,02
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)								
Universitet/høgskole 1-4 år			1,99	5,50	1,64	2,23	1,02	0,00
Universitet/høgskole 5 år +			2,70	2,64	1,70	0,54	3,18	1,42
Fars alder (ref: -29 år)								
30-34 år					1,41	0,74	1,45	0,58
35-39 år					0,87	0,12	0,78	0,28
40-44 år					1,43	0,70	1,25	0,17
45 år +					1,39	0,64	1,51	0,62
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)								
1-30 timer					1,26	0,22	1,43	0,31
31-40 timer					3,15	13,26	3,25	10,10
41 timer +					2,30	6,45	2,90	7,30
Missing					4,30	6,39	4,36	4,08
Far er student (ref: Nei)								
Ja					0,77	0,33	1,25	0,16
Far har dårlig helse (ref: Nei)								
Ja					1,63	2,24	1,96	2,78
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)								
To					1,11	0,20	1,02	0,00
Tre +					1,87	0,07	1,24	0,15
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)								
5-9 år					0,75	0,76	0,76	0,44
10-14 år					1,03	0,00	1,05	0,01
15-17 år					0,95	0,01	0,87	0,04
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)								
Gift					5,52	37,48	3,63	14,23
Samboende					3,41	25,78	2,83	11,83
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)					0,86	20,27	0,87	10,41
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)								
Samboende med ny partner					0,89	0,22	1,58	2,09
Gift med ny partner					0,81	0,60	1,22	0,33
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)								
Ja					0,93	0,08	0,73	0,87
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)								
Ja					0,81	0,51	0,71	0,93
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)								
Ja					0,47	2,78	0,51	1,28
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)								
En					1,27	0,40	1,51	0,85
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)								
Ikke gangavstand, men maks ½ time							0,46	2,61
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time							0,30	5,55
2 ½ time eller mer							0,02	59,77
Uoppgitt							0,00	45,39
R. ²	0,001		0,01		0,20		0,44	

¹ Oddsforhold som er skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05-nivå. Oddsforhold i kursiv er signifikant på 0,10-nivå.

Tabell 4.6. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for om samværsfedre var sammen med barnet forrige måned. Fars inntekt gruppert. (N=858)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3	
	Oddsforhold	Kji-kvadrat	Oddsforhold	Kji-kvadrat	Oddsforhold	Kji-kvadrat
Fars inntekt (ref: -149 999 kr)						
150 000 kr - 199 999 kr	1,78	6,23	1,31	0,93	1,13	0,13
200 000 kr - 249 999 kr	2,27	12,88	1,56	2,22	1,20	0,26
250 000 kr - 299 999 kr	1,71	4,70	1,05	0,02	1,21	0,22
300 000 kr +	3,74	19,17	2,82	7,12	1,68	1,20
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)						
Universitet/høgskole 1-4 år			1,71	2,52	1,03	0,01
Universitet/høgskole 5 år +			2,09	0,95	3,50	1,62
Fars alder (ref: -29 år)						
30-34 år			1,43	0,83	1,44	0,55
35-39 år			0,91	0,06	0,78	0,27
40-44 år			1,50	0,87	1,25	0,17
45 år +			1,47	0,87	1,54	0,67
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)						
1-30 timer			1,33	0,35	1,47	0,37
31-40 timer			2,27	12,82	3,49	10,15
41 timer +			2,44	6,91	3,10	7,68
Missing			4,07	5,72	4,38	4,03
Far er student (ref: Nei)						
Ja			0,76	0,38	1,26	0,17
Far har dårlig helse (ref: Nei)						
Ja			1,61	2,18	1,91	2,61
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)						
To			1,09	0,13	1,01	0,00
Tre +			0,85	0,13	1,25	0,16
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)						
5-9 år			0,74	0,83	0,75	0,49
10-14 år			1,00	0,00	1,03	0,00
15-17 år			0,93	0,02	0,84	0,06
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)						
Gift			5,80	38,74	3,75	14,58
Samboende			3,56	27,11	2,98	12,10
			0,86	20,78	0,82	10,35
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)						
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)						
Samboende med ny partner			0,89	0,23	1,60	2,20
Gift med ny partner			0,86	0,27	1,27	0,45
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)						
Ja			0,92	0,11	0,73	0,90
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)						
Ja			0,81	0,57	0,69	1,07
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)						
Ja			0,49	2,49	0,50	1,41
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)						
En			1,28	0,43	1,49	0,78
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)						
Ikke gangavstand, men maks ½ time					0,45	2,82
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time					0,30	5,69
2 ½ time eller mer					0,02	60,99
Uoppgitt					0,00	44,90
R _a ²	0,02		0,20		0,44	

¹ Oddsforhold som er skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05-nivå. Oddsforhold i kursiv er signifikant på 0,10-nivå.

4.5. Mindre samvær når far har sosialhjelp

Som nevnt i avsnittet om tidligere forskning (kap. 1.2) viser Skevik (2006) at samværsfedre som mottar sosialhjelp, oftere enn andre fedre har svært lite kontakt med barna sine, definert som ingen kontakt i løpet av de siste tre månedene. Hun finner imidlertid

ingen sammenheng mellom bruk av sosialhjelp og det å ha hyppig kontakt med barna, definert som samvær forrige uke. Hun ser sosialhjelp som et mål for fattigdom og konkluderer med at fattigdom ser ut til å være et hinder for en aktiv farsrolle etter et samlivsbrudd.

Tabell 4.7. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av bruk av sosialhjelp for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Antall samværsdager kontinuerlig. (N=858)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3	
	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi
Mottok sosialhjelp (ref: Nei)						
Ja	-1,82	2,60	-1,96	2,79	<i>-1,10</i>	1,77
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)						
Universitet/høgskole 1-4 år			0,83	1,54	0,45	0,95
Universitet/høgskole 5 år +			0,85	0,98	0,72	0,84
Fars alder (ref: -29 år)						
30-34 år			2,05	2,58	1,57	2,26
35-39 år			1,87	2,35	<i>1,31</i>	1,87
40-44 år			2,68	3,15	1,80	2,40
45 år +			2,05	2,44	<i>1,34</i>	1,82
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)						
1-30 timer			0,85	0,76	0,75	0,77
31-40 timer			1,70	2,55	1,30	2,22
41 timer +			1,12	1,61	0,97	1,60
Missing			<i>1,81</i>	1,83	1,12	1,30
Far er student (ref: Nei)						
Ja			-0,93	0,95	0,11	0,12
Far har dårlig helse (ref: Nei)						
Ja			<i>1,33</i>	1,94	1,33	2,22
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)						
To			0,63	1,48	0,36	0,95
Tre +			-0,97	1,29	-0,64	0,97
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)						
5-9 år			-0,93	1,57	<i>-0,92</i>	1,78
10-14 år			-0,44	0,60	-0,42	0,65
15-17 år			-2,34	2,49	-2,33	2,84
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)						
Gift			2,82	4,72	1,29	2,42
Samboende			2,19	3,98	1,07	2,18
			-0,25	4,26	-0,15	2,92
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)						
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)						
Samboende med ny partner			-0,64	1,32	0,05	0,11
Gift med ny partner			-0,61	1,08	0,02	0,03
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)						
Ja			-0,01	0,01	-0,14	0,29
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)						
Ja			-1,29	2,19	-1,10	2,14
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)						
Ja			-1,32	1,45	-1,00	1,25
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)						
En			0,43	0,53	0,49	0,67
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)						
Ikke gangavstand, men maks ½ time					-2,06	5,05
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time					-3,96	8,13
2 ½ time eller mer					-7,72	14,17
Uoppgitt					-8,73	9,96
Konstantledd	7,75		4,54		8,58	
R ²	0,01		0,19		0,38	

¹ Koeffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koeffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

Vi undersøker hvorvidt det er noen sammenheng mellom bruk av sosialhjelp og fars kontakt med barnet forrige måned. Vi ser både på antall dager med samvær og på hvorvidt det forekom samvær eller ikke. Fedre som fikk sosialhjelp i løpet av 2002 er definert som mottakere av sosialhjelp, uansett størrelsen på beløpet og varigheten av stønadsperioden. Som vist i tabell 4.2, hadde 8 prosent av fedrene mottatt sosialhjelp.

Tabell 4.7 viser resultater fra analyser av sammenhengen mellom bruk av sosialhjelp og antall samværsdager mellom far og barn forrige måned. Modell 1, der bare sosialhjelp inngår som forklaringsvariabel, viser at fedre som mottok sosialhjelp i gjennomsnitt hadde 1,82 færre samværsdager forrige måned enn fedre uten sosialhjelp. Også modell 2, der fars utdanning og samtlige kontrollvariabler bortsett fra reisetid er inkludert, viser en klar negativ sammenheng mellom bruk av

sosialhjelp og antall samværsdager. Koeffisienten er her -1,96. Når variabelen "reisetid til barnet" tas inn i modellen, reduseres effekten av sosialhjelp noe, men også her har mottak av sosialhjelp en klar negativ effekt på det månedlig samværet. Alt annet likt, har samværsfedre med sosialhjelp i gjennomsnitt 1,10 færre samværsdager enn dem uten sosialhjelp. Koeffisienten er signifikant på 0,10-nivå. Det ser altså ut til at noe av effekten av sosialhjelp "spises opp" av reisetidsvariabelen. Det er en viss sammenheng mellom reisetid og bruk av sosialhjelp slik at samværsfedre med lang reisetid oftere enn dem som bor nær barnet har sosial-

hjelp. Dermed ser det altså ut til at bruk av sosialhjelp har en indirekte effekt på det månedlige samværet med barna via reisetiden, i tillegg til å ha en direkte effekt. Det ser ellers ut til å være et visst samspill mellom reisetid og sosialhjelp. Bruk av sosialhjelp har ingen signifikant betydning for antall månedlige samværsdager for fedre med lang reisetid til barna. For dem som bor nær barna (maksimum ½ times reisetid), er det derimot en klar negativ sammenheng. Fedre med sosialhjelp hadde her i gjennomsnitt hele 3,2 samværsdager mindre forrige måned enn fedre uten sosialhjelp, alt annet likt. (Analysen vises ikke i tabellform).

Tabell 4.8. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av betydningen av bruk av sosialhjelp for om samværsfedre var sammen med barnet forrige måned. (N=858)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3	
	Odds-forhold	Kji-kvadrat	Odds-forhold	Kji-kvadrat	Odds-forhold	Kji-kvadrat
Mottok sosialhjelp (ref: Nei)						
Ja	0,38	15,62	0,37	10,18	0,39	5,96
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)						
Universitet/høgskole 1-4 år			1,69	2,51	1,04	0,01
Universitet/høgskole 5 år +			2,55	1,81	4,18	2,33
Fars alder (ref: -29 år)						
30-34 år			1,47	0,94	1,49	0,66
35-39 år			0,93	0,03	0,80	0,22
40-44 år			1,55	1,04	1,37	0,33
45 år +			1,32	0,45	1,46	0,52
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)						
1-30 timer			1,43	0,51	1,50	0,41
31-40 timer			3,11	12,90	3,29	10,52
41 timer +			2,36	6,82	2,90	7,44
Missing			4,13	6,10	4,84	4,76
Far er student (ref: Nei)						
Ja			0,60	1,33	0,98	0,00
Far har dårlig helse (ref: Nei)						
Ja			1,64	2,28	2,10	3,28
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)						
To			1,15	0,32	1,00	0,00
Tre +			0,95	0,01	1,26	0,17
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)						
5-9 år			0,73	0,82	0,75	0,47
10-14 år			1,02	0,00	1,01	0,00
15-17 år			0,92	0,02	0,79	0,12
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)						
Gift			5,80	40,08	3,90	15,95
Samboende			3,41	25,68	2,91	12,36
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)			0,86	20,34	0,87	10,35
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)						
Samboende med ny partner			0,91	0,14	1,65	2,46
Gift med ny partner			0,79	0,68	1,28	0,29
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)						
Ja			0,93	0,08	0,73	0,91
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)						
Ja			0,72	1,30	0,64	1,62
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)						
Ja			0,49	2,68	0,49	1,49
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)						
En			1,17	0,17	1,43	0,62
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)						
Ikke gangavstand, men maks ½ time					0,40	3,66
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time					0,28	6,39
2 ½ time eller mer					0,02	63,32
Uoppgitt					0,00	47,04
R ²	0,01		0,20		0,44	

¹ Oddsforhold som er skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05-nivå. Oddsforhold i kursiv er signifikant på 0,10-nivå.

Tabell 4.8 viser resultater fra analyser av hvorvidt sosialhjelpsmottakere oftere enn andre samværsfedre ikke hadde sett barnet overhodet forrige måned. Her ser vi en klar effekt av det å motta sosialhjelp i samtlige modeller. Oddsforholdet ligger i alle tilfelle langt under 1,0. Uansett hvilke forhold det kontrolleres for, er det slik at fedre som mottok sosialhjelp langt sjeldnere enn andre fedre hadde hatt minst én dag sammen med barnet forrige måned. Effekten av å ha sosialhjelp endres ikke vesentlig når reisetid inkluderes i modellen. Separate analyser av fedre som bor nær barna og fedre med lang reisetid, viser at det også her er et samspill mellom sosialhjelp og reisetid. For fedre som bor nær barna (maksimum ½ times reisetid), er det slik at de som mottar sosialhjelp, langt sjeldnere enn dem uten sosialhjelp hadde vært sammen med barnet minst én dag forrige måned. I den mest omfattende modellen er oddsforholdet 0,24 (vises ikke i tabellform her). For fedre med lengre reisetid har bruk av sosialhjelp ingen signifikant effekt.

Det er altså en klar sammenheng mellom bruk av sosialhjelp og samværsfedres samvær med barn på månedlig basis. Fedre som mottar sosialhjelp, har i gjennomsnitt færre samværsdager per måned enn dem uten sosialhjelp, og de oppgir oftere at de ikke har sett barna i det hele tatt siste måned. Når det gjelder antall månedlige samværsdager, reduseres effekten av sosialhjelp når variabelen "Reisetid til barnet" inkluderes i analyser. Dette bunner i at fedre med lang reisetid oftere mottar sosialhjelp enn fedre som bor nær barna. Når det gjelder hvorvidt man har hatt samvær i det hele tatt siste måned, svekkes ikke effekten av sosialhjelp når reisetid tas inn i analysen. Både når det gjelder antall månedlige samværsdager og det å ha hatt kontakt overhodet, er det et visst samspill mellom bruk av sosialhjelp og reisetid til barnet. Bruk av sosialhjelp har en negativ betydning for samværet for fedre som bor nær barna sine, men ikke for dem som bor lengre unna.

4.6. Fars inntekt har større betydning enn partners inntekt

I avsnittet om tidligere forskning på feltet (kap. 1.2) nevnte vi at enkelte forskere benytter husholdningsinntekten i stedet for fars inntekt i analyser av inntektens betydning for kontakten mellom samværsforeldre og barn. Vi har gjennomført noen analyser der vi ser på husholdningsinntektens betydning for antall månedlige samværsdager. Her inkluderer vi kun samværsfedre som er etablert i et nytt parforhold, enten som gifte eller samboende. For å kunne sammenholde effektene av fars inntekt med effektene av husholdningsinntekten, har vi også gjentatt analysene med fars inntekt som forklaringsvariabel for denne gruppen av fedre. Ettersom det her er færre fedre enn i de tidligere analysene, skal det sterkere sammenhenger til for å få statistisk signifikante utslag. Analysene omfatter 384

samværsfedre, altså knapt halvparten av samværsfedrene i analysene foran (tabellene 4.3-4.8).

Tabell 4.9 viser resultater fra analyser av betydningen av fars inntekt og utdanning for fedre som er etablert i et nytt parforhold. Langt på vei ser vi de samme sammenhengene her som i den tilsvarende analysen av samtlige samværsfedre (tabell 4.3), men det er færre signifikante koeffisienter. Fars inntekt har signifikant effekt i modell 1, der bare inntekt inngår som forklaringsvariabel, og i modell 3, der samtlige kontrollvariable bortsett fra variabelen "Reisetid til barnet" inngår. Når vi også kontrollerer for reisetid, er det ikke lenger noen signifikant inntektseffekt.

Tabell 4.10 viser resultater fra analyser med husholdningsinntekten som forklaringsvariabel i stedet for fars inntekt. Her finner vi en signifikant inntektseffekt i samtlige modeller, altså også når vi kontrollerer for reisetid til barna.

Vi har også gjennomført analyser der inntekten er gruppert. Tabell 4.11 viser resultater fra analyser med fars inntekt gruppert, og tabell 4.12 viser resultater fra analyser med husholdningens inntekt gruppert. I 4.11 er det kun modell 1 som gir signifikante inntektseffekter. Ved kontroll for andre forhold er det ingen klar sammenheng mellom fars inntekt og antall månedlige samværsdager. Tabell 4.12 viser en viss positiv sammenheng mellom størrelsen på husholdningsinntekten og mengden samvær, men sammenhengene er ikke lineære og dessuten forholdsvis svake. I den mest omfattende modellen, der det også kontrolleres for reisetid, er det bare fedre med en husholdningsinntekt på 400 000 kr - 499 999 kr som skiller seg ut med klart flere månedlige samværsdager enn fedre i referanse-kategorien (de med husholdningsinntekt under 300 000 kr). Forskjellen utgjør i gjennomsnitt 1,42 dager forrige måned. Med såpass få fedre i analysene blir det få observasjoner i hver inntektsgruppe, noe som gir stor usikkerhet ved tallene og få signifikante sammenhenger. Alt i alt ser det imidlertid ut til at husholdningsinntekten har noe større betydning for antall månedlige samværsdager enn fars inntekt alene.

Vi har også laget en analyse der både fars og ny partners inntekt er inkludert i samme modell. Partners inntekt er her definert som husholdsinntekten minus fars inntekt. I de aller fleste tilfelle vil dette være riktig, men i noen tilfelle kan det også være andre voksne og større barn i husholdningen som har inntekt. Resultatene vises i tabell 4.13. I modell 1, der bare fars og partners inntekt inngår som forklaringsvariabler, er det bare fars inntekt som har klar betydning for antall månedlige samværsdager. Også partners inntekt har en positiv effekt, men denne er ikke statistisk signifikant. Også i modell 2, der samtlige variabler bortsett fra reisetid inngår, har fars, men ikke partners, inntekt en

klar positiv effekt på antall månedlige samværsdager. Når reisetid inkluderes i modellen, blir bildet annerledes (modell 3). Da har partners inntekt en svak positiv effekt på antall samværsdager (signifikant på 0,10-nivå). Fars egen inntekt har en positiv, men ikke signifikant effekt i denne modellen. Muligens skyldes dette at effekten av fars inntekt delvis "spises opp" av

variabelen "Reisetid til barnet" ettersom fedre med høy inntekt oftere enn andre bor nær barnet, noe som muliggjør mye samvær. Igjen er det imidlertid viktig å huske på at det lave antallet observasjoner i denne analysen gjør at det skal sterke sammenhenger til for at de skal bli statistisk signifikante.

Tabell 4.9. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Fars inntekt kontinuerlig, antall samværsdager kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=384)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3		Modell 4	
	Koef- fisient	t-verdi	Koef- fisient	t-verdi	Koef- fisient	t-verdi	Koef- fisient	t-verdi
Fars inntekt (kontinuerlig i 10000 kr)	0,06	2,89			<i>0,04</i>	0,06	0,02	1,31
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)								
Universitet/høgskole 1-4 år			0,94	1,11	0,71	0,88	0,09	0,13
Universitet/høgskole 5 år +			0,92	0,62	0,90	0,63	1,00	0,80
Fars alder (ref: -29 år)								
30-34 år					2,32	1,57	1,88	1,45
35-39 år					0,73	0,50	0,73	0,59
40-44 år					1,39	0,90	0,63	0,46
45 år +					-0,28	0,18	-0,32	0,24
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)								
1-30 timer					0,94	0,50	1,30	0,78
31-40 timer					3,04	2,74	3,02	3,11
41 timer +					1,81	0,11	1,96	1,95
Missing					3,97	2,51	3,84	2,77
Far er student (ref: Nei)								
Ja					-0,49	0,27	1,09	0,69
Far har dårlig helse (ref: Nei)								
Ja					2,64	2,51	2,79	3,02
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)								
To					1,15	1,71	0,80	1,36
Tre +					-1,69	1,28	-0,52	0,45
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)								
5-9 år					-0,76	0,66	1,10	1,08
10-14 år					-0,00	0,00	-0,09	0,08
15-17 år					-0,76	0,47	-1,61	0,25
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)								
Gift					3,67	4,06	1,74	2,12
Samboende					2,35	2,81	1,12	1,50
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)					-0,23	2,41	-0,12	1,45
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)								
Gift med ny partner					0,19	0,32	0,12	0,24
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)								
Ja					-0,24	0,39	-0,36	0,68
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)								
Ja					-1,29	2,09	-1,01	1,84
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)								
Ja					-1,00	1,04	-0,82	0,97
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)								
En					-1,76	1,28	-1,95	1,60
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)								
Ikke gangavstand, men maks ½ time							-3,22	4,51
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time							-4,41	5,61
2 ½ time eller mer							-8,11	9,69
Uoppgitt							-9,00	6,80
Konstantledd	5,20		6,55		3,75		9,51	
R ²	0,02		0,00		0,21		0,40	

¹ Koeffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koeffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

Tabell 4.10 Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars husholdsinntekt og utdanning for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Husholdsinntekt kontinuerlig, antall samværsdager kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=384)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3	
	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi
Husholdsinntekt (kontinuerlig i 10 000 kr)	0,05	3,21	0,04	2,18	0,03	2,19
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)						
Universitet/høgskole 1-4 år			0,66	0,82	0,05	0,07
Universitet/høgskole 5 år +			0,85	0,59	0,85	0,68
Fars alder (ref: -29 år)						
30-34 år			2,07	1,40	1,69	1,30
35-39 år			0,45	0,31	0,51	0,40
40-44 år			1,10	0,71	0,38	0,28
45 år +			-0,53	0,35	-0,55	0,40
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)						
1-30 timer			0,91	0,48	1,24	0,75
31-40 timer			2,89	2,60	2,82	2,90
41 timer +			1,71	1,49	1,77	1,76
Missing			3,92	2,49	3,78	2,74
Far er student (ref: Nei)						
Ja			-0,62	0,35	1,02	0,65
Far har dårlig helse (ref: Nei)						
Ja			2,68	2,56	2,85	3,10
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)						
To			1,11	1,65	0,74	1,26
Tre +			-1,75	1,32	-0,53	0,46
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)						
5-9 år			-0,83	0,71	-1,16	1,15
10-14 år			-0,07	0,05	-1,14	0,12
15-17 år			-0,83	0,52	-1,67	1,19
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)						
Gift			3,64	4,03	1,67	2,05
Samboende			2,38	2,85	1,16	1,56
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)			-0,23	2,41	-0,12	1,43
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)						
Gift med ny partner			0,15	0,26	0,08	0,17
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)						
Ja			-0,24	0,40	-0,39	0,73
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)						
Ja			-1,43	2,32	-1,11	2,03
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)						
Ja			-0,94	0,98	-0,76	0,91
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)						
En			-1,77	1,28	-1,94	1,61
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)						
Ikke gangavstand, men maks ½ time					-3,18	4,49
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time					-4,38	5,61
2 ½ time eller mer					-8,15	9,80
Uoppgitt					-8,95	6,79
Konstantledd	4,32		3,57		9,13	
R ²	0,03		0,21		0,40	

¹ Koeffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koeffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

Tabell 4.11. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Fars inntekt gruppert, antall samværsdager kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=384)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3		Modell 4	
	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi
Fars inntekt (ref: -149 999 kr)								
150 000 kr - 199 999 kr	0,17	0,18			-0,73	0,73	-0,85	0,33
200 000 kr - 249 999 kr	0,61	0,65			-0,17	0,17	-1,03	1,18
250 000 kr - 299 999 kr	0,74	0,75			0,03	0,03	-0,22	0,24
300 000 kr +	2,04	2,06			0,90	0,83	0,12	0,13
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)								
Universitet/høgskole 1-4 år			0,94	1,11	0,63	0,78	0,08	0,11
Universitet/høgskole 5 år +			0,92	0,62	0,91	0,63	0,95	0,75
Fars alder (ref: -29 år)								
30-34 år					2,13	1,42	1,64	1,25
35-39 år					0,58	0,39	0,47	0,37
40-44 år					1,22	0,77	0,25	0,18
45 år +					-0,41	0,26	-0,62	0,45
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)								
1-30 timer					1,21	0,63	1,63	0,97
31-40 timer					3,32	2,82	3,49	3,38
41 timer +					1,94	1,61	2,25	2,14
Missing					4,00	2,49	4,04	2,87
Far er student (ref: Nei)								
Ja					-0,36	0,20	1,13	0,47
Far har dårlig helse (ref: Nei)								
Ja					2,54	2,40	2,65	2,86
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)								
To					1,22	1,79	0,78	1,32
Tre +					-1,67	1,25	-0,48	0,41
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)								
5-9 år					0,82	0,70	-1,16	1,14
10-14 år					0,02	0,01	-0,04	0,04
15-17 år					-0,71	0,44	-1,58	1,11
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)								
Gift					3,73	4,09	1,79	2,18
Samboende					2,42	2,87	1,13	1,51
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)					-0,24	2,45	-0,12	1,46
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)								
Gift med ny partner					0,16	0,28	0,09	0,17
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)								
Ja					-0,24	0,39	-0,42	0,78
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)								
Ja					-1,35	2,18	-1,07	1,94
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)								
Ja					-0,99	1,03	-0,76	0,90
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)								
En					-1,83	1,32	-1,97	1,62
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)								
Ikke gangavstand, men maks ½ time							-3,15	4,40
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time							-4,39	5,58
2 ½ time eller mer							-8,19	9,77
Uoppgitt							-9,08	6,84
Konstantledd	5,95		6,55		4,80		10,59	
R ²	0,02		0,00		0,21		0,41	

¹ Koeffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koeffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

Tabell 4.12. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars husholdsinntekt og utdanning for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Husholdsinntekt gruppert, antall samværsdager kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=384)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3	
	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi
Husholdsinntekt (ref: -299 999 kr)						
300 000 kr - 399 999 kr	0,16	0,17	0,48	0,54	-0,07	0,09
400 000 kr - 499 999 kr	1,86	2,17	1,98	2,30	1,42	1,89
500 000 kr - 599 999 kr	1,30	1,38	1,30	1,35	1,28	1,54
600 000 kr +	2,31	2,10	1,51	1,35	1,20	1,23
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)						
Universitet/høgskole 1-4 år			0,55	0,67	-0,07	0,10
Universitet/høgskole 5 år +			1,12	0,77	0,98	0,77
Fars alder (ref: -29 år)						
30-34 år			1,97	1,32	1,63	1,26
35-39 år			0,37	0,26	0,42	0,34
40-44 år			1,10	0,71	0,36	0,27
45 år +			-0,48	0,31	-0,52	0,38
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)						
1-30 timer			0,94	0,49	1,18	0,71
31-40 timer			2,83	2,51	2,71	2,76
41 timer +			1,77	1,52	1,69	1,66
Missing			3,84	2,43	3,75	2,71
Far er student (ref: Nei)						
Ja			-0,69	0,38	1,10	0,70
Far har dårlig helse (ref: Nei)						
Ja			2,85	2,67	2,89	3,10
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)						
To			1,12	1,64	0,80	1,36
Tre +			-1,98	1,49	-0,71	0,61
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)						
5-9 år			-0,59	0,50	-0,90	0,88
10-14 år			0,19	0,14	0,15	0,13
15-17 år			-0,73	0,45	-0,46	1,04
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)						
Gift			3,73	4,11	1,64	1,99
Samboende			2,40	2,86	1,36	1,52
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)			-0,24	2,52	-0,13	1,56
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)						
Gift med ny partner			0,11	0,19	0,04	0,07
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)						
Ja			-0,21	0,35	-0,35	0,66
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)						
Ja			-1,38	2,21	-1,15	2,07
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)						
Ja			-1,01	1,05	-0,79	0,94
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)						
En			-1,69	1,22	-1,84	1,52
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)						
Ikke gangavstand, men maks ½ time					-3,17	4,47
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time					-4,33	5,52
2 ½ time eller mer					-8,13	9,77
Uoppgitt					-9,12	6,87
Konstantledd	5,58		3,90		9,68	
R ²	0,02		0,22		0,41	

¹ Koeffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koeffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

Tabell 4.13 Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars og partners inntekt for antall samværsdager mellom samværsfedre og barn forrige måned. Fars og partners inntekt kontinuerlig, antall samværsdager kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=384)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3	
	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi
Fars inntekt (kontinuerlig i 10 000 kr)	0,06	2,48	0,04	1,91	0,03	1,36
Partners inntekt (kontinuerlig i 10 000 kr)	0,04	1,48	0,03	1,13	0,04	1,86
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)						
Universitet/høgskole 1-4 år			0,67	0,83	0,03	0,04
Universitet/høgskole 5 år +			0,83	0,57	0,90	0,72
Fars alder (ref: -29 år)						
30-34 år			2,11	1,42	0,41	0,33
35-39 år			0,50	0,35	0,28	0,21
40-44 år			1,47	0,74	-0,63	0,46
45 år +			-0,49	0,32	1,26	0,76
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)						
1-30 timer			0,90	0,48	1,26	0,76
31-40 timer			2,90	2,60	2,82	2,89
41 timer +			1,69	1,47	1,79	1,78
Missing			3,93	2,49	3,78	2,73
Far er student (ref: Nei)						
Ja			-0,59	0,33	0,97	0,62
Far har dårlig helse (ref: Nei)						
Ja			2,68	2,55	2,85	3,09
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)						
To			1,11	1,65	0,74	1,25
Tre +			-1,73	1,30	-0,56	0,48
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)						
5-9 år			-0,82	0,70	-1,18	1,16
10-14 år			-0,06	0,04	-0,16	0,14
15-17 år			0,82	0,51	-1,70	1,22
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)						
Gift			3,63	4,02	1,67	2,05
Samboende			2,38	2,85	1,15	1,55
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)			-0,23	2,40	-0,12	1,44
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)						
Gift med ny partner			0,16	0,27	0,07	0,14
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)						
Ja			-0,25	0,41	-0,38	0,71
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)						
Ja			-1,40	2,24	-1,16	2,10
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)						
Ja			-0,95	0,99	-0,75	0,89
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)						
En			-1,77	1,28	-1,94	1,61
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)						
Ikke gangavstand, men maks ½ time					-3,20	4,51
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time					-4,39	5,61
2 ½ time eller mer					-8,20	9,81
Uoppgitt					-8,96	6,79
Konstantledd	4,39		3,53		9,20	
R ²	0,03		0,21		0,41	

¹ Koeffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koeffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

4.7. Fars sosioøkonomiske ressurser og månedlige samvær. En oppsummering

Alt i alt viser analysene i dette kapitlet at det er en viss positiv sammenheng mellom samværsfedrenes sosioøkonomiske ressurser og omfanget av det månedlige samværet med barna. Både fars inntekt og utdanning har en viss effekt, men utdanningseffekten forsvinner stort sett ved kontroll for andre forhold.

Betydningen av fars inntekt varierer både med hvordan inntektsvariabelen defineres, og med hvordan det månedlige samværet defineres. Videre varierer inntektseffekten med hvilke faktorer vi kontrollerer for i analysene.

Fedre med høy inntekt har noe flere månedlige samværsdager med barna enn dem med lav inntekt,

men sammenhengen er forholdsvis beskjeden når både fars inntekt og antall månedlige samværsdager behandles som kontinuerlige variabler. Inntektseffekten blir tydeligere når inntekten grupperes. Det er særlig fedrene med de høyeste inntektene som har mer samvær med barna enn dem med lavest inntekt. Det ser ut til at fars inntekt har både en direkte og en indirekte effekt på antall månedlige samværsdager. Den indirekte effekten går via reisetiden til barnet. Fedre som bor nær barna, har i gjennomsnitt høyere inntekt enn dem som bor lengre unna, og det å bo nær barna muliggjør mye månedlig samvær. Effekten av fars inntekt svekkes noe når vi kontrollerer for reisetiden mellom far og barn.

Fars inntekt har ikke bare betydning for antall månedlige samværsdager, men også for hvorvidt far var sammen med barnet i det hele tatt forrige måned. Fedre med høy inntekt hadde oftere enn dem med lav inntekt vært sammen med barnet minst én dag, men inntektseffekten er forholdsvis beskjeden når vi kontrollerer for reisetid. Det at fedre med høy inntekt oftere enn dem med lav inntekt er sammen med barnet minst én gang per måned, skyldes altså dels at de bor nærmere barnet.

Det å motta sosialhjelp kan sees som et uttrykk for inntektsfattigdom. Samværsfedre med sosialhjelp har færre månedlige samværsdager med barna enn dem uten sosialhjelp, men forskjellen er forholdsvis beskjeden når vi tar hensyn til at fedre med og uten sosialhjelp skiller seg fra hverandre også på andre områder. Det er imidlertid en klar forskjell mellom dem med og uten sosialhjelp når det gjelder hvorvidt de ser barnet minst én gang i måneden eller ikke. Fedre med sosialhjelp hadde langt sjeldnere enn dem uten sosialhjelp vært sammen med barnet minst én dag forrige måned.

Samlet sett tyder analysene på at lav inntekt kan være et hinder for en aktiv farsrolle for fedre som ikke bor sammen med barna sine. Samvær med barna innebærer gjerne en del utgifter, både til mat, reise og aktiviteter under samværet, og til overnattingsplass og ekstra utstyr i boligen. Lav inntekt gir mindre mulighet for å dekke slike utgifter. Dessuten kan det se ut til at lav inntekt gir mindre mulighet for å bosette seg nær barna.

Fars utdanningsnivå har mindre betydning for samværet enn fars inntekt. Dette kan tyde på at omfattende samvær har mer med økonomiske faktorer enn med normer om en involvert farsrolle å gjøre.

5. Betydningen av fars inntekt og utdanning for samvær i ferier

Samvær i ferier ble, som vi har redegjort for tidligere, kartlagt ved å spørre om samværsforeldrene hadde vært sammen med barnet i seks ferieperioder i løpet av det siste året (jf. kap. 3.1). For ferier der det hadde vært samvær, spurte man om *antall netter* samværsforelderen hadde vært sammen med barnet. I analysene av det månedlige samværet har vi brukt opplysninger om *antall dager* med samvær. Dessverre spurte man ikke om antall dager med feriesamvær i denne undersøkelsen. En del samværsforeldre, særlig de som bor nær barna, kan ha truffet barnet i feriene kun på dagtid. Dette får vi ikke med når vi ser på antall netter. Som nevnt tidligere (kap. 3.1.) var det dessverre en del som ikke hadde besvart spørsmålet om antall netter med samvær for en eller flere ferieperioder. Dette gjaldt 12 prosent av samværsfedrene, og disse er holdt utenfor i analysene her. Det er derfor færre observasjoner i analysene i dette kapitlet enn i analysene i kapittel 4. Ettersom spørsmålene om feriesamvær dekker et helt år tilbake i tid, holder vi også utenfor foreldre som skilte lag i løpet av det siste året, eller der barnet er under ett år.

5.1. Klar bivariat sammenheng mellom fars sosioøkonomiske ressurser og feriesamvær

Tabell 5.1 viser at det er en klar bivariat sammenheng mellom samværsfedres sosioøkonomiske ressurser og antall netter med feriesamvær siste år. I gjennomsnitt oppgav samværsfedrene at de hadde vært sammen med barnet 24,14 netter i ferier siste år. Blant dem med inntekt under 150 000 kr var gjennomsnittet 19,69 netter, mens det blant dem med minst 300 000 kr i inntekt var vel 30 netter. Forskjellen utgjør altså mer enn 10 netter. Sammenhengen er imidlertid ikke helt lineær. For dem med inntekter fra 150 000 kr til 299 999 kr var det forholdsvis liten forskjell i feriesamvær etter inntektens størrelse. Fedre i disse inntektsgruppene hadde i gjennomsnitt vært sammen med barna om lag 23-24,5 netter i ferier.

Det er også en klar sammenheng mellom fars utdanning og mengden feriesamvær, men heller ikke denne er helt lineær. De med ett til fire års utdanning fra universitet eller høyskole hadde mest feriesamvær, nesten 29 netter i gjennomsnitt. De med høyeste

Tabell 5.1. Gjennomsnittlig antall netter med barna i ferier blant samværsfedre med minst ett år siden samlivsbrudd, i grupper for inntekt, utdanningsnivå og bruk av sosialhjelp

	Antall samværsnetter, gjennomsnitt	Antall observasjoner
Alle	24,14	755
Fars inntekt etter skatt		
-149 999 kr	19,69	138
150 000 kr – 199 999 kr	22,96	172
200 000 kr – 249 999 kr	24,50	206
250 000 kr – 299 999 kr	23,63	116
300 000 kr +	30,39	123
Fars utdanning		
Ungdomsskole/videregående skole	23,43	615
Universitet/høyskole 1-4 år	28,95	104
Universitet/høyskole 5 år +	26,78	32
Mottok sosialhjelp		
Nei	24,48	688
Ja	20,47	67

utdanning fra ungdomsskole eller videregående skole hadde i gjennomsnitt om lag 23,5 netter med feriesamvær, mens de med lang universitetsutdanning ligger et sted imellom med nærmere 27 netter feriesamvær i gjennomsnitt. Dette er i tråd med utdanningsforskjellene i det månedlige samværet.

De som hadde mottatt sosialhjelp, hadde i gjennomsnitt om lag 4 færre netter med feriesamvær med barna enn dem som ikke hadde mottatt sosialhjelp. Forskjellen er beskjeden i forhold forskjellen mellom fedre med lave og høye inntekter.

Vi har gjennomført de samme multivariate analysene av feriesamvær som av det månedlige samværet (jf. kap. 4).

5.2. Høy inntekt og utdanning gir litt mer feriesamvær

Tabell 5.2 viser resultater fra multivariate analyser av antall netter med feriesamvær mellom fedre og barn, der både antall netter og fars inntekt er definert som kontinuerlige variabler. I modell 1 inngår kun fars inntekt, målt i 10 000 kr, som forklaringsvariabel. I gjennomsnitt øker feriesamværet med 0,27 netter per 10 000 kroners økning i fars inntekt når vi ikke tar hensyn til forskjeller mellom fedrene på andre om-

råder. Når fars inntekt øker med 100 000 kr, øker altså feriesamværet med 2,7 netter.

I modell 2 inngår kun fars utdanning som forklaringsvariabel. Her ser vi, i tråd med den bivariate analysen i tabell 5.1, at fedre med ett til fire års utdanning fra universitet eller høyskole i gjennomsnitt hadde vel 5,61 flere netter med feriesamvær enn dem med mindre utdanning (referansegruppen). De med lang universitetsutdanning hadde i gjennomsnitt 3,24 flere samværsnetter enn referansegruppen. Denne forskjellen er imidlertid ikke statistisk signifikant, noe som bl. a. har sammenheng med at det er få fedre med lang universitetsutdanning i utvalget.

I modell 3 inngår både fars inntekt og utdanning som forklaringsvariabler, og samtlige kontrollvariabler bortsett fra reisetid til barnet er inkludert. Effektene av fars inntekt og utdanning er noe svakere i denne modellen enn i modellene 1 og 2, men det er fremdeles klare positive effekter av både inntekt og utdanning. I gjennomsnitt øker antall netter med feriesamvær med 0,19 per 10 000 kroners økning i fars inntekt, hvilket altså tilsvarer en økning på 1,9 netter per 100 000 kroners økning i inntekten. De med ett til fire års universitetsutdanning har i gjennomsnitt 4,32 flere samværsnetter enn referansegruppen i denne modellen.

For øvrig kan vi legge merke til at kontrollvariablene til dels har andre effekter i analysene av feriesamvær enn i analysene av månedlig samvær (jf. tabell 4.3). Mens det er en klar negativ sammenheng mellom fars alder og omfanget av det månedlige samværet, finner vi ikke noen alderseffekt for feriesamværet. Både for månedlig samvær og feriesamvær ser vi en klar positiv effekt av fars arbeidstid. Hvorvidt far er student eller ikke, har ingen betydning for det månedlige samværet, men en klar positiv effekt for feriesamværet. I modell 3 har fedre som er studenter i gjennomsnitt nesten ni netter mer med feriesamvær enn andre fedre, noe som trolig skyldes at studenter har lengre ferier og et mer fleksibelt tidsskjema enn andre. Fars helse har ingen betydning for feriesamværet, men en viss positiv effekt for mengden månedlig samvær. Antall barn i bidragsrelasjonen har ingen effekt for det månedlige samværet, men en klar positiv effekt for feriesamværet. Fedre med flere barn i den aktuelle relasjonen har betydelig flere netter med feriesamvær enn dem med bare ett barn. Muligens henger dette sammen med at fedre med flere barn har investert mer tid og følelser i sin forrige familie enn fedre med bare ett barn. Det kan også tenkes at barna er mer positive til å feriere sammen med far når de er flere enn når de reiser alene. Mens vi så en klar negativ sammenheng mellom barnets alder og omfanget av det månedlige samværet, ser vi en motsatt effekt for feriesamværet. Fedre med barn 10-14 år har klart mest feriesamvær. Fars samlivsstatus ved brudd har stor betydning både for månedlig samvær og feriesamvær slik at fedre som har bodd

sammen med barnets mor har klart mer samvær enn dem som aldri har bodd med barnets mor. Mens tid siden samlivsbrudd har klar negativ effekt for det månedlige samværet, finner vi ikke noen slik effekt for feriesamværet. Det at far har en ny partner eller barn i nåværende husholdning har ikke stor betydning verken for det månedlige samværet eller feriesamværet.

I modell 4 i tabell 5.2 kontrollerer vi også for reisetid til barnet. Ulikt hva som er tilfellet i analysene av månedlig samvær, endres ikke effektene av fars inntekt og utdanning vesentlig i analysene av feriesamvær når vi kontrollerer for reisetid til barnet. Mens det er en klar negativ sammenheng mellom reisetid og månedlig samvær (se tabell 4.3), er sammenhengen mellom reisetid og feriesamvær mindre klar. Dette er også vist tidligere (Kitterød 2006a). Fedre som bor langt fra barna sine, har faktisk mer feriesamvær enn dem som har gangavstand til barna, mens de som ikke har gangavstand, men likevel kort reisetid, har mindre feriesamvær enn dem med gangavstand.

Samlet sett viser altså analysene i tabell 5.2 en klar positiv effekt av både fars inntekt og utdanning uansett hvilke forhold vi kontrollerer for. Den sterke positive effekten av fars arbeidstid gjør det nærliggende å spørre om noe av inntekts- og utdanningseffektene blir "spist opp" av arbeidstidsvariablene ettersom det kan være slik at fedre med høy inntekt og fedre med lang utdanning har lengre arbeidstid enn dem med lavere inntekt og utdanning. For å sjekke om dette er tilfellet har vi gjentatt analysene i modell 4 i tabell 5.2, men utelatt fars arbeidstid fra modellen. Vi får da en noe sterkere inntektseffekt enn den som vises i modell 4, men utdanningseffekten svekkes noe (resultatene vises ikke i tabellform her). Den estimerte koeffisienten for inntekt er 0,21 i denne nye modellen, mot altså 0,19 i modell 4 i tabell 5.2. Muligens undervurderer vi dermed betydningen av fars inntekt litt når vi kontrollerer for arbeidstid i analysen.

Tabell 5.3 viser resultater fra multivariate analyser av antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre og barn, der fars inntekt er gruppert. For øvrig er variablene definert på samme måte som i analysene i tabell 5.2. Antall netter med feriesamvær inngår altså som en kontinuerlig variabel. Samtlige modeller i tabell 5.3 viser en klar positiv sammenheng mellom fars inntekt og mengden feriesamvær, men sammenhengen er ikke lineær, noe som er i tråd med den bivariate analysen i tabell 5.1. Det er særlig fedre i den høyeste inntektsgruppen, minst 300 000 kroner i inntekt etter skatt, som skiller seg ut med mye feriesamvær. I modell 1, der bare fars inntekt inngår som forklaringsvariabel, er forskjellen mellom høyeste og laveste inntektsgruppe nesten 11 netter med feriesamvær i gjennomsnitt. Sammenhengen svekkes noe når kontrollvariablene inkluderes i analysen, men også da ser vi en betydelig inntektseffekt. Ifølge den mest omfattende modellen (modell 3) har fedre i høyeste inntektsgruppe i

gjennomsnitt vel åtte netter mer feriesamvær enn referanse kategorien. Ingen av de andre inntektsgruppene har signifikant effekt i denne modellen. Effekten av fars utdanning er omtrent den samme som ble vist i tabell 5.2. Ifølge den mest omfattende modellen har fedre med ett til fire års utdanning fra universitet eller høyskole i gjennomsnitt 4,19 flere netter med feriesamvær enn fedre med kortere utdanning. Det er ikke noen signifikant effekt av det å ha universitetsutdanning på minst fem år. Også her har vi kjørt analysene uten variabelen "Fars arbeidstid" i modellen og finner da noe høyere koeffisienter for fars

inntekt enn hva vi finner i analysene i tabell 5.3. Forskjellen er imidlertid beskjeden. Det kan se ut til at betydningen av fars inntekt undervurderes noe når vi kontrollerer for fars arbeidstid.

Analysene så langt viser altså at samværsfedres inntekt og utdanningsnivå har stor betydning for mengden feriesamvær, men sammenhengene er ikke lineære. Det er først og fremst fedre med veldig høye inntekter som skiller seg ut med mye feriesamvær. Hva fars utdanning angår, er det de med ett til fire års universitetsutdanning som har mest samvær.

Tabell 5.2. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre og barn siste år. Fars inntekt kontinuerlig, antall netter kontinuerlig. (N=729)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3		Modell 4	
	Koef-fisient	t-verdi	Koef-fisient	t-verdi	Koef-fisient	t-verdi	Koef-fisient	t-verdi
Fars inntekt (kontinuerlig i 10 000 kr)	0,27	4,91			0,19	3,19	0,19	3,42
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)								
Universitet/høyskole 1-4 år			5,61	2,85	4,32	2,30	3,98	2,18
Universitet/høyskole 5 år +			3,24	0,93	-0,92	0,27	-2,05	0,62
Fars alder (ref: -29 år)								
30-34 år					0,62	0,22	0,27	0,10
35-39 år					-0,53	0,19	0,13	0,05
40-44 år					-1,72	0,58	-1,61	0,55
45 år +					-2,27	0,77	-1,65	0,57
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)								
1-30 timer					0,59	0,15	0,04	0,01
31-40 timer					4,52	1,97	3,85	1,72
41 timer +					6,29	2,59	5,66	2,41
Missing					4,00	1,10	4,59	1,30
Far er student (ref: Nei)								
Ja					8,94	2,69	5,87	1,80
Far har dårlig helse (ref: Nei)								
Ja					-1,72	0,73	-0,03	0,01
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)								
To					4,83	3,24	4,83	3,34
Tre +					6,14	2,34	5,51	2,17
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)								
5-9 år					3,51	1,61	3,78	1,79
10-14 år					6,17	2,35	6,05	2,37
15-17 år					3,49	1,04	3,19	0,97
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)								
Gift					8,51	4,15	7,20	3,54
Samboende					9,12	4,80	7,87	4,22
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)					-0,27	1,26	-0,18	0,83
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)								
Samboende med ny partner					-0,69	0,41	-1,30	0,79
Gift med ny partner					-0,82	0,44	-1,58	0,86
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)								
Ja					0,12	0,06	-0,16	0,09
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)								
Ja					-0,59	0,30	0,34	0,17
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)								
Ja					-2,46	0,78	-2,05	0,67
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)								
En					2,64	0,93	1,96	0,71
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)								
Ikke gangavstand, men maks ½ time							-3,34	2,11
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time							-0,61	0,33
2 ½ time eller mer							3,77	1,82
Uoppgitt							-17,61	5,53
Konstantledd	18,10		23,54		2,82		5,89	
R ²	0,03		0,01		0,16		0,22	

¹ Koffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

Tabell 5.3. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre og barn siste år. Fars inntekt gruppert, antall netter kontinuerlig. (N=729)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3	
	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi
Fars inntekt (ref: -149 999 kr)						
150 000 kr - 199 999 kr	2,79	1,40	0,81	0,40	1,85	0,94
200 000 kr - 249 999 kr	4,58	2,40	2,15	1,03	3,15	1,56
250 000 kr - 299 999 kr	3,67	1,70	0,66	0,28	1,48	0,66
300 000 kr +	10,91	5,08	7,29	3,02	8,15	3,47
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)						
Universitet/høgskole 1-4 år			4,48	2,38	4,19	2,28
Universitet/høgskole 5 år +			-1,55	0,45	-2,57	0,76
Fars alder (ref: -29 år)						
30-34 år			0,65	0,23	0,33	0,12
35-39 år			-0,44	0,15	0,23	0,08
40-44 år			-1,71	0,57	-1,52	0,52
45 år +			-1,92	0,64	-1,29	0,45
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)						
1-30 timer			1,00	0,25	0,36	0,09
31-40 timer			4,63	1,89	3,58	1,51
41 timer +			6,04	2,36	5,11	2,06
Missing			3,30	0,89	3,62	1,01
Far er student (ref: Nei)						
Ja			9,04	2,72	5,88	1,80
Far har dårlig helse (ref: Nei)						
Ja			-1,69	0,71	0,08	0,03
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)						
To			4,78	3,20	4,81	3,32
Tre +			6,04	2,31	5,35	2,10
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)						
5-9 år			3,24	1,49	3,53	1,68
10-14 år			5,82	2,21	5,73	2,25
15-17 år			3,21	0,95	2,92	0,89
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)						
Gift			8,71	4,25	7,42	3,65
Samboende			9,41	4,95	8,17	4,36
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)			-0,27	1,24	-0,18	0,85
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)						
Samboende med ny partner			-0,68	0,40	-1,29	0,78
Gift med ny partner			-0,81	0,43	-1,57	0,85
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)						
Ja			0,24	0,13	0,03	0,01
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)						
Ja			-0,72	0,37	0,26	0,13
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)						
Ja			-2,69	0,85	-2,44	0,79
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)						
En			2,75	0,96	2,02	0,73
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)						
Ikke gangavstand, men maks ½ time					-3,56	2,24
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time					-0,71	0,38
2 ½ time eller mer					3,92	1,89
Uoppgitt					-17,33	5,43
Konstantedd	19,98		4,85		7,68	
R ²	0,04		0,17		0,22	

¹ Koeffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koeffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

5.3. Fedre med høy inntekt har oftere ferie med barna enn dem med mindre inntekt

I tillegg til å undersøke betydningen av fars inntekt og utdanning for antall netter med feriesamvær, har vi sett på om høy inntekt og utdanning gir økt sannsynligheten for at far hadde feriesamvær med barnet overhodet forrige år. Også her ser vi på antall netter og skiller mellom dem med null netter og dem med minst

én natts samvær. Tabell 5.4 viser resultater fra analyser der fars inntekt er definert som en kontinuerlig variabel, og tabell 5.5 viser resultater fra analyser med fars inntekt gruppert. Vi modellerer altså sannsynligheten for at far tilbrakte minst én natt sammen med barnet i ferier foregående år. Vi benytter logistisk regresjonsanalyse og presenterer resultatene som oddsforhold (jf. kap. 4.4.).

Tabell 5.4. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for om samværsfedre tilbrakte minst én natt med barnet i ferier siste år. Fars inntekt kontinuerlig. (N=729)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3		Modell 4	
	Odds-forhold	Kji-kvadrat	Odds-forhold	Kji-kvadrat	Odds-forhold	Kji-kvadrat	Odds-forhold	Kji-kvadrat
Fars inntekt (kontinuerlig i 10 000 kr)	1,07	30,05			1,06	14,28	1,06	15,94
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)								
Universitet/høgskole 1-4 år			2,77	6,74	2,60	4,76	1,78	1,74
Universitet/høgskole 5 år +			1,97	1,21	0,84	0,06	0,57	0,59
Fars alder (ref: -29 år)								
30-34 år					0,90	0,07	0,75	0,33
35-39 år					0,53	2,02	0,55	1,40
40-44 år					0,67	0,69	0,56	1,19
45 år +					0,69	0,63	0,76	0,28
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)								
1-30 timer					1,82	0,95	1,78	0,79
31-40 timer					2,48	7,15	2,11	4,36
41 timer +					3,29	10,38	3,69	10,42
Missing					2,21	1,57	2,53	1,52
Far er student (ref: Nei)								
Ja					3,01	3,34	2,24	1,91
Far har dårlig helse (ref: Nei)								
Ja					0,73	0,89	0,90	0,08
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)								
To					1,96	5,30	2,01	4,72
Tre +					2,81	2,93	2,73	2,51
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)								
5-9 år					1,08	0,03	1,30	0,43
10-14 år					1,46	0,63	1,53	0,74
15-17 år					1,11	0,03	1,16	0,06
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)								
Gift					4,49	22,85	3,08	10,72
Samboende					3,81	23,60	3,24	14,48
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)					0,95	1,79	0,98	0,21
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)								
Samboende med ny partner					1,00	0,00	1,00	0,00
Gift med ny partner					0,69	1,33	0,68	1,24
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)								
Ja					1,11	0,11	0,91	0,08
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)								
Ja					1,68	1,91	1,97	2,61
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)								
Ja					0,29	5,38	0,42	1,85
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)								
En					2,30	4,24	2,24	3,42
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)								
Ikke gangavstand, men maks ½ time							0,87	0,17
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time							0,79	0,36
2 ½ time eller mer							0,68	0,92
Uoppgitt							0,01	42,47
R. ²	0,04		0,01		0,20		0,30	

¹ Oddsforhold som er skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05-nivå. Oddsforhold i kursiv er signifikant på 0,10-nivå.

Modell 1 i tabell 5.4, der bare fars inntekt inngår som forklaringsvariabel, viser en klar positiv sammenheng mellom fars inntekt og det å ha feriesamvær med barnet. Modell 2, der bare fars utdanning inngår, viser en klar positiv sammenheng mellom fars utdanning og det å ha vært sammen med barnet. I modell 3, der samtlige kontrollvariabler bortsett fra reisetid til barnet inngår, er både inntekts- og utdanningseffektene omtrent de samme som i modellene 1 og 2. Betydningen av fars inntekt og utdanning påvirkes altså ikke i nevneverdig grad av noen av kontrollvariablene.

Inntektseffekten forblir uendret også når variabelen "reisetid til barnet" inkluderes i analysen (modell 4), men fars utdanningsnivå har ingen signifikant betydning i denne modellen. Separate analyser av fedre som bor nær barna og dem som bor lengre unna, tyder på at det er et visst samspill mellom fars utdanningsnivå og reisetiden til barna (vises ikke i tabellform her). Vi finner en signifikant effekt av fars utdanning for dem som har under ½ times reisetid til barna, mens det ikke er noen utdanningseffekt for dem som bor langt unna.

Tabell 5.5. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for om samværsfedre tilbrakte minst én natt med barnet i ferier siste år. Fars inntekt gruppert. (N=729)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3	
	Oddsforhold	Kji-kvadrat	Oddsforhold	Kji-kvadrat	Oddsforhold	Kji-kvadrat
Fars inntekt (ref: -149 999 kr)						
150 000 kr - 199 999 kr	2,74	15,04	2,12	5,96	2,96	9,82
200 000 kr - 249 999 kr	3,27	22,01	2,94	6,37	2,76	8,35
250 000 kr - 299 999 kr	2,43	10,00	1,52	1,35	2,47	5,09
300 000 kr +	6,12	25,43	3,70	8,64	4,12	8,84
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)						
Universitet/høgskole 1-4 år			2,66	5,09	1,78	1,80
Universitet/høgskole 5 år +			1,24	0,08	0,88	0,03
Fars alder (ref: -29 år)						
30-34 år			0,93	0,02	0,81	0,18
35-39 år			0,56	1,63	0,62	0,87
40-44 år			0,73	0,43	0,63	0,75
45 år +			0,74	0,41	0,81	0,16
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)						
1-30 timer			1,77	0,86	1,61	0,52
31-40 timer			2,35	5,55	1,83	2,44
41 timer +			3,30	9,49	3,43	8,42
Missing			1,89	0,97	1,97	0,79
Far er student (ref: Nei)						
Ja			2,94	3,23	2,25	1,85
Far har dårlig helse (ref: Nei)						
Ja			0,73	0,88	0,91	0,06
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)						
To			1,92	4,98	2,01	4,73
Tre +			2,71	2,72	2,61	2,30
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)						
5-9 år			1,06	0,02	1,26	0,33
10-14 år			1,46	0,63	1,60	0,87
15-17 år			1,11	0,03	1,23	0,10
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)						
Gift			4,44	22,56	2,90	9,57
Samboende			3,75	22,85	3,10	13,26
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)			0,95	2,14	0,98	0,34
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)						
Samboende med ny partner			1,02	0,00	0,99	0,00
Gift med ny partner			0,75	0,77	0,71	0,98
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)						
Ja			1,11	0,11	0,90	0,10
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)						
Ja			1,66	1,83	2,01	2,78
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)						
Ja			0,29	5,40	0,40	2,34
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)						
En			2,19	3,73	2,14	3,02
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)						
Ikke gangavstand, men maks ½ time					0,83	0,27
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time					0,76	0,51
2 ½ time eller mer					0,66	1,09
Uoppgitt					0,01	42,59
R. ²	0,05		0,20		0,30	

¹ Oddsforhold som er skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05-nivå. Oddsforhold i kursiv er signifikant på 0,10-nivå.

Når fars inntekt grupperes, finner vi at fedre i samtlige inntektsgrupper har signifikant høyere sannsynlighet for å ha vært sammen med barnet i ferier siste år, enn fedrene med lavest inntekt (under 150 000 kr etter skatt) (tabell 5.5). I modell 1, der bare fars inntekt inngår som forklaringsvariabel, ligger oddsforholdene for dem i de midlere inntektsgruppene forholdsvis nær hverandre, mens fedrene med høyest inntekt, minst

300 000 kr, skiller seg ut med et estimert oddsforhold på hele 6,12 i forhold til referansegruppen. Inntekts-effektene svekkes noe når kontrollvariablene inkluderes i modellen, men også da viser analysene at fedre i de midlere inntektskategoriene noe oftere enn dem med lavest inntekt var sammen med barnet i ferier siste år, mens fedrene i den høyeste inntektsgruppen skiller seg ut ved at de langt oftere enn referanse-

gruppen hadde hatt feriesamvær med barna. Ifølge den mest omfattende modellen, der det også kontrolleres for reisetid, har fedre med høyest inntekt mer enn fire ganger så høy sannsynlighet for å ha vært sammen med barnet siste år, som fedrene med lavest inntekt. Fars utdanningsnivå har en signifikant positiv effekt så lenge vi ikke kontrollerer for reisetiden til barnet. Utdanningseffekten forsvinner når reisetid inkluderes i analysen (modell 3).

5.4. Sjeldnere feriesamvær når far har sosialhjelp

Tabellene 5.6 og 5.7 viser resultater fra analyser av betydningen av fars bruk av sosialhjelp for samværsfedrenes feriesamvær med barna. I tabell 5.6 er den avhengige variabelen antall netter med feriesamvær. I tabell 5.7 er den avhengige variabelen hvorvidt far har hatt noe feriesamvær overhodet.

Tabell 5.6. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av om far mottok sosialhjelp for antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre barn og siste år. Antall netter kontinuerlig. (N=729)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3		Modell 4	
	Koef-fisient	t-verdi	Koef-fisient	t-verdi	Koef-fisient	t-verdi	Koef-fisient	t-verdi
Mottok sosialhjelp (ref: Nei)								
Ja	-3,06	1,33			-0,42	0,18	-1,93	0,83
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)								
Universitet/høgskole 1-4 år			5,61	2,85	4,75	2,51	4,36	2,37
Universitet/høgskole 5 år +			3,24	0,93	1,62	0,48	0,55	0,17
Fars alder (ref: -29 år)								
30-34 år					0,64	0,22	0,39	0,14
35-39 år					-0,37	0,13	0,30	0,11
40-44 år					-1,22	0,41	-1,10	0,38
45 år +					-2,07	0,96	-1,56	0,53
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)								
1-30 timer					1,36	0,34	0,97	0,25
31-40 timer					5,52	2,36	4,60	2,03
41 timer +					7,84	3,20	6,92	2,91
Missing					4,72	1,29	5,22	0,14
Far er student (ref: Nei)								
Ja					8,65	2,58	5,38	1,64
Far har dårlig helse (ref: Nei)								
Ja					-2,17	0,91	-0,39	0,17
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)								
To					4,84	3,22	4,83	3,31
Tre +					6,04	2,29	5,50	2,15
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)								
5-9 år					3,55	1,62	3,77	1,78
10-14 år					6,29	2,38	6,15	2,39
15-17 år					3,30	0,97	2,88	0,87
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)								
Gift					8,95	4,34	7,62	3,73
Samboende					9,20	4,81	7,95	4,22
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)					-0,28	1,27	-0,17	0,82
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)								
Samboende med ny partner					-0,42	0,25	-0,92	0,55
Gift med ny partner					-0,57	0,30	-1,29	0,70
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)								
Ja					0,46	0,25	0,16	0,09
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)								
Ja					-1,04	0,52	-0,19	0,10
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)								
Ja					-2,31	0,73	-1,94	0,63
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)								
En					2,39	0,83	1,63	0,58
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)								
Ikke gangavstand, men maks ½ time							-3,93	2,46
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time							-0,86	0,46
2 ½ time eller mer							3,07	1,49
Uoppgitt							-17,93	5,59
Konstantledd	24,54		23,54		5,68		9,75	
R ²	0,00		0,01		0,15		0,21	

¹ Koeffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koeffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

Tabell 5.7. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av betydningen av at far mottok sosialhjelp for om samværsfedre tilbrakte minst én natt med barnet i ferier siste år. (N=729)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3		Modell 4	
	Odds- forhold	Kji- kvadrat	Odds- forhold	Kji- kvadrat	Odds- forhold	Kji- kvadrat	Odds- forhold	Kji- kvadrat
Mottok sosialhjelp (ref: Nei)								
Ja	0,30	22,17			0,36	9,33	0,30	11,18
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)								
Universitet/høgskole 1-4 år			2,77	6,74	2,57	4,83	1,75	1,71
Universitet/høgskole 5 år +			1,97	1,21	1,47	0,32	1,05	0,00
Fars alder (ref: -29 år)								
30-34 år					0,95	0,01	0,84	0,13
35-39 år					0,57	1,58	0,62	0,93
40-44 år					0,74	0,38	0,63	0,77
45 år +					0,66	0,77	0,75	0,30
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)								
1-30 timer					2,39	1,86	2,40	1,70
31-40 timer					2,84	9,59	2,43	6,25
41 timer +					3,94	13,85	4,35	13,00
Missing					2,50	2,15	3,09	2,33
Far er student (ref: Nei)								
Ja					2,56	2,56	1,75	0,96
Far har dårlig helse (ref: Nei)								
Ja					0,71	1,03	0,87	0,14
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)								
To					2,03	5,83	2,06	5,03
Tre +					3,34	3,88	3,39	3,53
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)								
5-9 år					1,08	0,04	1,28	0,38
10-14 år					1,58	1,00	1,65	1,02
15-17 år					1,18	0,08	1,13	0,04
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)								
Gift					4,59	24,16	3,25	12,18
Samboende					3,74	22,79	3,27	14,51
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)					0,95	1,92	0,98	0,20
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)								
Samboende med ny partner					1,10	0,10	1,11	0,12
Gift med ny partner					0,74	0,88	0,72	0,88
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)								
Ja					1,06	0,04	0,89	0,12
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)								
Ja					1,34	0,62	1,56	1,17
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)								
Ja					0,34	4,45	0,47	1,62
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)								
En					1,96	2,72	1,88	2,06
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)								
Ikke gangavstand, men maks ½ time							0,71	0,97
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time							0,76	0,52
2 ½ time eller mer							0,62	1,43
Uoppgitt							0,01	44,76
R. ²	0,02		0,01		0,19		0,30	

¹ Oddsforhold som er skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05-nivå. Oddsforhold i kursiv er signifikant på 0,10-nivå.

Det ser ikke ut til at fedre som mottok sosialhjelp i 2002 hadde signifikant færre netter med feriesamvær med barna enn fedre uten sosialhjelp. Dette gjelder både når kun sosialhjelp inngår som forklaringsvariabel, og ved kontroll for en rekke andre forhold (tabell 5.6). Resultatet skiller seg fra det vi så i analysene av sosialhjelpens betydning for det månedlige samværet, der vi fant at fedre med sosialhjelp hadde noe færre samværsdager med barnet forrige måned enn dem uten slik hjelp (tabell 4.7). Det kan

imidlertid stemme med analysene av betydningen av fars inntekt for feriesamværet (tabell 5.3), som altså viste at det særlig er fedrene i den høyeste inntektsgruppen som hadde klart mer feriesamvær med barna enn dem i den laveste inntektsgruppen. Fedre med sosialhjelp befinner seg trolig ofte i den laveste inntektsgruppen, mens de fleste fedre som ikke mottok sosialhjelp trolig befinner seg i de midlere inntektskategoriene. Dermed skiller ikke de sistnevnte seg klart

fra dem som mottok sosialhjelp når det gjelder samvær i ferier.

Vi ser ellers at fars utdanningsnivå har signifikant effekt i analysene i tabell 5.6, noe vi også viste i tabellene 5.2 og 5.3. Uansett om far mottok sosialhjelp eller ikke, og kontrollert for en rekke andre faktorer, er det altså slik at høyt utdannede fedre har mer feriesamvær med barna enn dem med mindre utdanning. Det er de med ett til fire års universitetsutdanning som skiller seg ut med mye samvær, mens det ikke er noen effekt av det å ha lang universitetsutdanning (minst fem år).

Mens bruk av sosialhjelp ikke har noen klar betydning for mengden feriesamvær med barna, har det en klar effekt for hvorvidt far hadde noe feriesamvær med barna overhodet eller ikke. Analysene i tabell 5.7 viser at samværsfedre som mottok sosialhjelp, hadde atskillig mindre sannsynlighet for å ha vært sammen med barnet i ferier forrige år enn dem uten sosialhjelp. Dette gjelder både når bare sosialhjelp inngår som forklaringsvariabel, og når vi kontrollerer for andre forhold. Effekten av sosialhjelp er omtrent den samme uansett hvilke kontrollvariabler som inkluderes i analysen. Fars utdanningsnivå har signifikant positiv effekt når bare utdanning inngår som forklaringsvariabel, og også når vi kontrollerer for samtlige faktorer bortsett fra reisetid til barnet. Når reisetid til barnet inkluderes i analysen, forsvinner imidlertid utdanningseffekten, noe som trolig bunner i at høyt utdannede fedre oftere enn dem med mindre utdanning bor nær barnet.

5.5. Fars inntekt har større betydning for feriesamværet enn husholdningsinntekten

Vi har også foretatt noen analyser av husholdningsinntektens betydning for feriesamvær mellom samværsfedre og barn. Disse omfatter kun fedre som har etablert et nytt parforhold, enten som gifte eller samboende. For å kunne sammenholde betydningen av husholdningsinntekten med betydningen av fars egen inntekt, har vi gjentatt noen analyser av effekten av fars inntekt kun for de gifte/samboende fedrene. Vi får da forholdsvis få observasjoner i analysene, noe som gjør at det skal sterke sammenhenger til for å få statistisk signifikante utslag.

Tabell 5.8 viser resultater fra analysene av betydningen av fars inntekt for mengden feriesamvær når inntekt behandles som en kontinuerlig variabel. Når bare fars inntekt inkluderes i analysen, er koeffisienten 0,18. Det er altså i gjennomsnitt en økning på 0,18 netter med feriesamvær per 10 000 kroners økning i fars inntekt. Effekten svekkes noe når kontrollvariablene inkluderes i analysen, men også den mest omfattende modellen

viser en signifikant inntektseffekt. Koeffisienten er her 0,15.

Tabell 5.9 viser resultater fra analysene av betydningen av fars husholdningsinntekt for mengden feriesamvær når inntekt behandles som en kontinuerlig variabel. Når bare husholdningsinntekten inkluderes i analysen, er det en signifikant inntektseffekt. Koeffisienten er 0,13, altså noe lavere enn den vi så for fars inntekt. Når kontrollvariablene inkluderes i analysene, har ikke husholdningsinntekten noen signifikant effekt.

I tabell 5.10 ser vi resultatene fra analysene av betydningen av fars inntekt for mengden feriesamvær når inntekten grupperes. I modell 1, der bare fars inntekt inngår som forklaringsvariabel, skiller fedre i den høyeste inntektsgruppen (minst 300 000 kroner) seg ut med mer feriesamvær enn dem med lavest inntekt. Forskjellen i forhold til referanse kategorien utgjør nærmere seks netter siste år. Effekten er signifikant på 0,10-nivå. Fedre i de midlere inntektsgruppene hadde imidlertid ikke mer feriesamvær enn dem med lavest inntekt. Når kontrollvariablene inkluderes i analysen (modellene 2 og 3), er det ikke noen signifikant inntektseffekt for fedrene i høyeste inntektsgruppe.

Tabell 5.11 viser resultatene fra analysene av betydningen av fars husholdningsinntekt når inntekten grupperes. Også her viser modell 1 en signifikant effekt av det å ha svært høy inntekt, definert som en husholdningsinntekt på minst 600 000 kr. Denne effekten forsvinner imidlertid når kontrollvariablene inkluderes i analysen (modellene 2 og 3).

I analysene i tabell 5.12 har vi inkludert fars og partners inntekt i samme modell. Som vi har redegjort for tidligere, er partners inntekt beregnet som husholdningsinntekt minus fars inntekt. Både fars og partners inntekt er definert som kontinuerlige variabler. I samtlige modeller ser vi en klar positiv effekt av fars egen inntekt, mens partneres inntekt ikke har signifikant effekt i noen av modellene. I den mest omfattende modellen (modell 3) er koeffisienten for effekten av fars inntekt 0,15, noe som altså betyr at alt annet likt, øker antall netter med feriesamvær i gjennomsnitt med 0,15 per 10 000 kroners økning i fars inntekt. En økning på 100 000 kroner i fars inntekt, gir da en økning på 1,5 netter med feriesamvær.

Alt i alt ser det altså ut til at det er en klar positiv sammenheng mellom fars inntekt og mengden feriesamvær med barna for samværsfedre som er etablert i et nytt parforhold. Husholdningens samlede inntekt har derimot ingen klar betydning, og følgelig heller ikke den nye partnerens inntekt.

Tabell 5.8. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre og barn siste år. Fars inntekt kontinuerlig, antall netter kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=349)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3		Modell 4	
	Koef- fisient	t-verdi	Koef- fisient	t-verdi	Koef- fisient	t-verdi	Koef- fisient	t-verdi
Fars inntekt (kontinuerlig i 10 000 kr)	0,18	2,67			0,14	1,96	0,15	2,10
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)								
Universitet/høgskole 1-4 år			2,11	0,74	2,18	0,77	1,92	0,71
Universitet/høgskole 5 år +			0,90	0,18	1,27	0,26	-0,68	0,14
Fars alder (ref: -29 år)								
30-34 år					0,51	0,10	0,31	0,06
35-39 år					-1,57	0,32	-0,67	0,14
40-44 år					-3,80	0,73	-3,95	0,78
45 år +					-5,68	1,09	-4,47	0,89
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)								
1-30 timer					3,31	0,50	2,23	0,35
31-40 timer					7,09	1,80	5,99	1,59
41 timer +					9,20	2,25	8,04	2,06
Missing					9,14	1,60	10,55	1,93
Far er student (ref: Nei)								
Ja					11,74	1,99	7,70	0,18
Far har dårlig helse (ref: Nei)								
Ja					2,79	0,76	3,96	1,13
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)								
To					4,54	1,94	4,92	2,20
Tre +					5,60	1,27	4,57	1,08
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)								
5-9 år					2,95	0,64	4,60	1,05
10-14 år					3,82	0,76	4,99	1,04
15-17 år					-0,04	0,01	0,46	0,08
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)								
Gift					8,96	2,97	8,51	2,85
Samboende					8,64	3,10	7,81	2,89
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)					0,04	0,10	0,16	0,50
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)								
Gift med ny partner					0,44	0,22	0,38	0,21
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)								
Ja					-0,53	0,27	-0,89	0,46
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)								
Ja					-0,70	0,33	0,21	0,10
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)								
Ja					-1,31	0,39	-1,02	0,32
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)								
En					-2,79	0,60	-5,36	1,21
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)								
Ikke gangavstand, men maks ½ time							-3,66	1,38
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time							0,97	0,33
2 ½ time eller mer							5,32	1,68
Uoppgitt							-18,91	3,97
Konstantledd	19,38		23,56		6,59		8,81	
R ²	0,02		0,00		0,14		0,23	

¹ Koeffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koeffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

Tabell 5.9. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars husholdsinntekt og utdanning for antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre og barn siste år. Husholdsinntekt kontinuerlig, antall netter kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=349)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3	
	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi
Husholdsinntekt (kontinuerlig i 10 000 kr)	0,13	2,42	0,08	1,41	0,07	1,26
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)						
Universitet/høgskole 1-4 år			2,03	0,72	1,76	0,65
Universitet/høgskole 5 år +			1,64	0,33	-0,05	0,01
Fars alder (ref: -29 år)						
30-34 år			-0,16	0,03	-0,36	0,07
35-39 år			-2,22	0,45	-1,29	0,27
40-44 år			-4,44	0,84	-4,57	0,89
45 år +			-6,27	1,19	-5,02	0,99
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)						
1-30 timer			3,71	0,56	2,73	0,43
31-40 timer			7,26	1,83	6,34	1,67
41 timer +			9,54	2,33	8,58	2,19
Missing			9,27	1,62	10,73	1,95
Far er student (ref: Nei)						
Ja			11,09	1,88	7,18	1,26
Far har dårlig helse (ref: Nei)						
Ja			2,91	0,79	4,00	1,13
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)						
To			4,59	1,96	5,00	2,22
Tre +			5,42	1,22	4,41	1,03
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)						
5-9 år			3,29	0,72	4,82	1,09
10-14 år			4,09	0,82	5,17	1,07
15-17 år			0,19	0,03	0,55	0,10
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)						
Gift			8,98	2,96	8,53	2,84
Samboende			8,59	3,07	7,70	2,84
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)			0,03	0,09	0,16	0,48
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)						
Gift med ny partner			0,37	0,19	0,34	0,18
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)						
Ja			-0,43	0,21	-0,75	0,39
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)						
Ja			-1,11	0,53	-0,19	0,09
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)						
Ja			-1,23	0,37	-0,98	0,30
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)						
En			-2,74	0,59	-5,34	1,20
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)						
Ikke gangavstand, men maks ½ time					-3,88	1,45
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time					0,80	0,27
2 ½ time eller mer					4,86	1,54
Uoppgitt					-19,08	3,99
Konstantedd	17,89		6,49		9,50	
R ²	0,02		0,14		0,22	

¹ Koeffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koeffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

Tabell 5.10. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars inntekt og utdanning for antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre og barn siste år. Fars inntekt gruppert, antall netter kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=349)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3	
	Koef- fisient	t-verdi	Koef- fisient	t-verdi	Koef- fisient	t-verdi
Fars inntekt (ref: -149 999 kr)						
150 000 kr - 199 999 kr	-2,43	0,78	-5,82	1,74	-4,56	1,43
200 000 kr - 249 999 kr	-0,67	0,23	-3,73	1,13	-2,56	0,80
250 000 kr - 299 999 kr	-1,38	0,43	-3,72	1,07	-3,69	1,11
300 000 kr +	5,76	1,85	2,12	0,60	3,14	0,92
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)						
Universitet/høgskole 1-4 år			2,08	0,74	1,87	0,69
Universitet/høgskole 5 år +			0,70	0,14	-1,12	0,23
Fars alder (ref: -29 år)						
30-34 år			-0,90	0,18	-0,82	0,17
35-39 år			-2,88	0,58	-1,60	0,34
40-44 år			-5,49	1,03	-5,17	1,00
45 år +			-6,98	1,31	-5,29	1,03
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)						
1-30 timer			5,39	0,81	4,12	0,64
31-40 timer			9,77	2,33	8,26	2,06
41 timer +			10,78	2,52	9,31	2,28
Missing			9,71	1,68	10,74	1,95
Far er student (ref: Nei)						
Ja			12,89	2,18	8,59	1,50
Far har dårlig helse (ref: Nei)						
Ja			2,56	0,79	3,92	1,12
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)						
To			4,68	2,01	5,08	2,28
Tre +			6,03	1,37	5,00	1,18
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)						
5-9 år			2,07	0,45	3,60	0,82
10-14 år			3,71	0,74	4,52	0,94
15-17 år			-0,09	0,02	0,04	0,01
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)						
Gift			9,31	3,09	8,89	2,99
Samboende			8,92	3,20	8,18	3,03
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)			0,03	0,10	0,18	0,54
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)						
Gift med ny partner			0,42	0,21	0,40	0,21
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)						
Ja			-0,65	0,32	-0,92	0,48
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)						
Ja			-1,04	0,50	-0,06	0,03
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)						
Ja			-0,91	0,27	-0,82	0,25
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)						
En			-2,96	0,64	-5,51	1,25
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)						
Ikke gangavstand, men maks ½ time					-3,94	1,48
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time					0,84	0,28
2 ½ time eller mer					5,15	1,64
Uoppgitt					-18,77	3,95
Konstantledd	23,58		12,22		13,85	
R ²	0,03		0,16		0,24	

¹ Koffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

Tabell 5.11. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars husholdsinntekt for antall netter med feriasamvær mellom samværsfedre og barn siste år. Husholdsinntekt gruppert, antall netter kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=349)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3	
	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi
Husholdsinntekt (ref: -299 999 kr)						
300 000 kr - 399 999 kr	-0,26	0,09	-1,78	0,55	-3,42	1,10
400 000 kr - 499 999 kr	1,01	0,34	-0,60	0,19	1,17	0,38
500 000 kr - 599 999 kr	1,83	0,58	-1,00	0,29	-1,38	0,42
600 000 kr +	6,42	1,77	3,28	0,83	1,29	0,34
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)						
Universitet/høgskole 1-4 år			2,16	0,76	1,70	0,62
Universitet/høgskole 5 år +			1,35	0,27	-0,19	0,04
Fars alder (ref: -29 år)						
30-34 år			-0,14	0,03	-0,13	0,03
35-39 år			-2,05	0,41	-1,12	0,23
40-44 år			-4,49	0,85	-4,65	0,91
45 år +			-6,22	1,18	-4,87	0,95
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)						
1-30 timer			3,79	0,57	2,75	0,43
31-40 timer			7,78	1,94	6,76	1,76
41 timer +			9,92	2,39	8,80	2,21
Missing			9,64	1,67	11,25	2,04
Far er student (ref: Nei)						
Ja			11,81	1,96	8,14	1,40
Far har dårlig helse (ref: Nei)						
Ja			2,08	0,55	2,97	0,82
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)						
To			4,66	1,96	5,20	2,29
Tre +			5,45	1,22	4,25	0,99
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)						
5-9 år			2,88	0,62	4,62	1,03
10-14 år			3,58	0,70	4,87	1,00
15-17 år			-0,34	0,06	0,13	0,02
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)						
Gift			9,35	3,05	8,71	2,86
Samboende			8,49	3,02	7,50	2,75
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)						
			0,05	0,15	0,18	0,54
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)						
Gift med ny partner			0,49	0,25	0,43	0,23
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)						
Ja			-0,19	0,10	-0,46	0,24
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)						
Ja			-0,87	0,41	-0,08	0,04
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)						
Ja			-1,16	0,34	-0,84	0,26
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)						
En			-2,62	0,56	-5,11	1,14
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)						
Ikke gangavstand, men maks ½ time					-3,99	1,48
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time					0,71	0,24
2 ½ time eller mer					4,73	1,48
Uoppgitt					-19,68	4,06
Konstantledd	22,48		10,13		13,47	
R ²	0,01		0,14		0,23	

¹ Koeffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koeffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

Tabell 5.12. Resultater fra lineær regresjonsanalyse av betydningen av fars og partners inntekt for antall netter med feriesamvær mellom samværsfedre og barn siste år. Fars inntekt og partners inntekt kontinuerlig, antall netter kontinuerlig. Gjelder for fedre som bor med ny samboer eller ektefelle (N=349)¹

	Modell 1		Modell 2		Modell 3	
	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi	Koeffisient	t-verdi
Fars inntekt (kontinuerlig i 10 000 kr)	0,18	2,65	0,14	1,96	0,15	2,07
Partners inntekt (kontinuerlig i 10 000 kr)	0,04	0,44	-0,02	0,21	-0,06	0,63
Fars utdanning (ref: Ungdomsskole/videregående)						
Universitet/høgskole 1-4 år			2,21	0,78	2,00	0,74
Universitet/høgskole 5 år +			1,34	0,27	-0,47	0,10
Fars alder (ref: -29 år)						
30-34 år			0,64	0,12	0,68	0,14
35-39 år			-1,43	0,29	-0,27	0,06
40-44 år			-3,65	0,69	-3,50	0,68
45 år +			-5,53	1,05	-4,02	0,79
Fars arbeidstid (ref: Ikke yrkesaktiv)						
1-30 timer			3,26	0,49	2,06	0,32
31-40 timer			7,16	1,81	6,17	1,63
41 timer +			9,25	2,26	8,18	2,09
Missing			9,16	1,60	10,59	1,93
Far er student (ref: Nei)						
Ja			11,87	2,00	8,04	1,41
Far har dårlig helse (ref: Nei)						
Ja			2,72	0,74	3,74	1,06
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)						
To			4,56	1,95	4,97	2,22
Tre +			5,61	1,27	4,56	1,07
Yngste barns alder (ref: 0-4 år)						
5-9 år			2,87	0,62	4,39	1,00
10-14 år			3,75	0,75	4,80	1,00
15-17 år			-0,11	0,02	0,27	0,05
Samlivsstatus ved brudd (ref: Aldri bodd med barnets mor)						
Gift			9,00	2,97	8,64	2,89
Samboende			8,64	3,09	7,80	2,89
Tid siden samlivsbrudd (kontinuerlig)			0,03	0,10	0,16	0,49
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)						
Gift med ny partner			0,46	0,23	0,45	0,24
Har barn med nåværende partner (ref: Nei)						
Ja			-0,52	0,26	-0,86	0,45
Partner har særkullsbarn i husholdningen (ref: Nei)						
Ja			-0,63	0,30	0,41	0,20
Partner har barn som kommer på besøk (ref: Nei)						
Ja			-1,33	0,40	-1,09	0,34
Antall bidragsrelasjoner (ref: Flere enn en)						
En			-2,81	0,61	-5,44	1,22
Reisetid til barnet (ref: Gangavstand)						
Ikke gangavstand, men maks ½ time					-3,68	1,38
Mer enn ½ time, men under 2 ½ time					1,00	0,34
2 ½ time eller mer					5,43	1,72
Uoppgitt					-18,94	3,97
Konstantledd	18,55		6,88		9,64	
R ²	0,02		0,14		0,23	

¹ Koeffisienter skrevet med fet skrift er signifikante på 0,05 nivå. Koeffisienter i kursiv er signifikante på 0,10 nivå.

5.6. Fars sosioøkonomiske ressurser og samvær med barn i ferier. En oppsummering

Analysene i dette kapitlet viser at både fars inntekt og utdanning har klar betydning for feriesamværet mellom samværsfedre og barn. Antall netter med feriesamvær øker klart med fars inntekt, og det er særlig fedrene med de høyeste inntektene som skiller seg ut med mye feriesamvær. Dette gjelder også ved

kontroll for en rekke ulike faktorer, og også når vi tar hensyn til reisetiden til barnet. Sammenhengen mellom fars inntekt og feriesamværet endres ikke når vi kontrollerer for reisetid. Reisetid har mindre klar betydning for feriesamværet enn for det månedlige samværet. Også effekten av fars utdanning består etter kontroll for en rekke ulike forhold.

I tillegg til at samværsfedre med høy inntekt i gjennomsnitt har flere netter med feriesamvær enn dem med lav inntekt, har de oftere feriesamvær med barnet overhodet enn dem med lav inntekt. Effekten er klar for samtlige inntektsgrupper, men også her finner vi særlig sterk effekt for dem med aller høyest inntekt. Også kort og mellomlang universitetsutdanning gir økt sannsynlighet for å ha feriesamvær med barnet, mens lang universitetsutdanning ikke har noen klar betydning.

Fedre som mottar sosialhjelp, har ikke signifikant færre netter med feriesamvær enn fedre uten sosialhjelp. Dette skyldes trolig at også mange fedre uten sosialhjelp har forholdsvis lav inntekt. Mottak av sosialhjelp gir imidlertid økt sannsynlighet for ikke å ha hatt noe feriesamvær med barnet overhodet.

Alt i alt viser analysene i dette kapitlet at det er en sterkt sammenheng mellom fars sosioøkonomiske ressurser og feriesamvær med barn man ikke bor sammen med. Både fars inntekt og utdanning har selvstendig betydning for feriesamværet. Fedre med høy inntekt har mer samvær enn dem med lav inntekt, og fedre med lang utdanning har mer samvær enn dem med mindre utdanning. Den klare inntektseffekten reflekterer trolig at det å feriere med barn gjerne medfører en del utgifter, og at fedre med høy inntekt har bedre mulighet enn dem med lav inntekt for å dekke slike utgifter. Trolig har de bedre anledning til å tilby spennende feriereiser, noe som gjør det mer attraktivt for barna å feriere med far, og muligens har de romsligere boliger, noe som gjør det lettere å ha besøk av barna over lengre perioder.

Vi er usikre på hvordan vi skal tolke den positive effekten av fars utdanning. Når høyt utdannede fedre har mer feriesamvær med barna enn dem med mindre utdanning, kan det reflektere at de høyt utdannede har mer likestillingsvennlige holdninger enn dem med mindre utdanning og er mer opptatt av å ha mye kontakt med barna etter et samlivsbrudd. Den manglende effekten av det å ha svært lang universitetsutdanning strider imidlertid mot en slik tolkning.

6. Oppsummering og diskusjon

6.1. Bakgrunn for analysene

I Norge bor omtrent ett av fire barn sammen med bare en av foreldrene sine, oftest moren. Det er en klar politisk målsetting at både fedre og mødre skal være aktive omsorgspersoner for barna sine. Dette gjelder også fedre som ikke bor sammen med barna til daglig. Undersøkelser viser at de fleste samværsfedre har forholdsvis mye kontakt med barna sine, men at det er stor variasjon mellom grupper. Det har vært mye diskusjon om hvilke faktorer som fremmer kontakt med barna og hvilke forhold som vanskeliggjør slik kontakt. Et sentralt spørsmål er om det er slik at ressurssterke fedre har mer samvær med barna sine enn dem med mindre ressurser, og om trang økonomi kan hindre samværsfedre i å se barna så mye de skulle ønske. Ettersom samvær med barn gjerne medfører en del utgifter, er det rimelig å anta at fedre med høy inntekt har mer samvær enn dem med lav inntekt. Mengden samvær kan også ha sammenheng med fars holdninger og verdier. Ettersom høyt utdannede fedre ofte uttrykker mer likestillingsvennlige holdninger enn dem med mindre utdanning, kan vi vente at de høyt utdannede spiller en mer sentral rolle overfor barna etter et samlivsbrudd enn dem med mindre utdanning.

Tidligere analyser har gitt ulike konklusjoner når det gjelder sammenhengen mellom fars inntekt og utdanning på den ene siden, og kontakten med barna på den andre. Det er imidlertid ikke lett å sammenligne resultater fra ulike undersøkelser ettersom både kontakt med barna og fars sosioøkonomiske ressurser defineres forskjellig. Videre varierer det hvilke faktorer man kontrollerer for i analysene, og hvorvidt man baserer seg på opplysninger fra samværsfedrene selv eller fra barnets mor.

I denne rapporten diskuterer vi betydningen av samværsfedres inntekt og utdanning for samvær med barna på månedlig basis og i ferier. Vi ser også på betydningen av om far mottar sosialhjelp eller ikke. Analysene er basert på en utvalgsundersøkelse fra 2002, og vi tar utgangspunkt i samværsfedrenes svar. Månedlig samvær måles ved antall samværsdager siste måned, og feriesamvær måles ved antall netter sammen med barna i ferier foregående år. Vi

analyserer også sannsynligheten for å ha vært sammen med barnet minst én dag siste måned, og minst én natt i ferier foregående år.

6.2. Resultater. Månedlig samvær

Analysene viser at fedre med høy inntekt har mer samvær med barna enn dem med mindre inntekt både i det daglige og i ferier. Sammenhengene er imidlertid ikke lineære, og styrken på sammenhengen varierer med hvordan både inntektsvariabelen og samværet defineres. Det har også betydning hvilke forhold vi kontrollerer for i analysene ettersom fars inntekt også har indirekte effekter for samværet ved at fedre med høye og lave inntekter skiller seg fra hverandre på andre områder som har betydning for samværet.

Fedre med høy inntekt har noe flere månedlige samværsdager enn dem med lav inntekt, men sammenhengen er ganske beskjeden når både fars inntekt og antall samværsdager defineres som kontinuerlige variabler. Vi ser en tydeligere inntektseffekt når fars inntekt grupperes. Det er særlig fedre i den høyeste inntektsgruppen som har flere månedlige samværsdager enn dem i den laveste inntektsgruppen. Effekten av fars inntekt svekkes noe når vi kontrollerer for reisetiden til barnet. Dette henger sammen med at fedre som bor nær barna i gjennomsnitt har høyere inntekt enn dem som bor langt unna. Det ser altså ut til at fars inntekt både har en direkte og en indirekte effekt på mengden månedlig samvær. Høy inntekt kan gjøre det enklere å bosette seg nær barnet, noe som er en forutsetning for mye samvær i det daglige.

Fars inntekt har også betydning for hvorvidt han hadde kontakt med barnet foregående måned overhodet. De med høy inntekt hadde oftere enn dem med lav inntekt vært sammen med barnet minst én dag forrige måned. Også denne sammenhengen svekkes noe ved kontroll for reisetid.

Fedre som mottar sosialhjelp, har færre månedlige samværsdager med barna enn dem uten sosialhjelp, men forskjellen er forholdsvis beskjeden. Det er imidlertid stor forskjell mellom dem med og uten sosialhjelp når det gjelder hvorvidt man hadde sett

barnet minst én gang forrige måned eller ikke. Sosialhjelpsmottakere hadde langt sjeldnere enn dem uten sosialhjelp hatt samvær med barnet overhodet forrige måned. Dette stemmer med Skeviks (2006) funn om at bruk av sosialhjelp har stor betydning for det å ha lite kontakt med barnet, men betyr lite for det å ha hyppig kontakt.

Fars utdanningsnivå har liten betydning for det månedlige samværet når vi tar hensyn til forskjeller mellom fedrene på andre områder.

6.3. Resultater. Feriesamvær

Både fars inntekt og utdanning har stor betydning for feriesamværet. Antall netter med feriesamvær øker klart med fars inntekt, men sammenhengen er ikke helt lineær. Det er særlig fedrene med aller høyest inntekt som skiller seg ut med mye feriesamvær. Betydningen av fars inntekt endres ikke ved kontroll for reisetid til barnet. Ulikt hva som er tilfellet for samvær i det daglige, har ikke fars inntekt noen indirekte effekt på feriesamværet via reisetiden. Fedre med høy inntekt har altså i gjennomsnitt betydelig flere netter med feriesamvær med barna enn dem med lav inntekt, og de har også langt oftere vært sammen med barnet minst én natt i ferier foregående år.

Det er ingen signifikant forskjell mellom fedre med og uten sosialhjelp i antall netter med feriesamvær. Dette bunner trolig i at bare en liten andel av fedrene (8 prosent) hadde mottatt sosialhjelp, og at gruppen uten sosialhjelp omfatter mange fedre med forholdsvis lav inntekt. Derimot har sosialhjelpsmottakere betydelig lavere sannsynlighet for å ha vært sammen med barnet minst én natt i ferier foregående år, enn dem uten sosialhjelp.

Mens det ikke er noen klar sammenheng mellom fars utdanningsnivå og omfanget av det månedlige samværet, har fars utdanning stor betydning for feriesamværet, også etter kontroll for en rekke ulike forhold. Fedre med ett til fire års universitetsutdanning har atskillig mer feriesamvær med barna enn fedre med mindre utdanning, og de har også oftere vært sammen med barna i ferier overhodet. Utdanningseffekten er imidlertid ikke lineær. Fedre med lang universitetsutdanning har ikke signifikant mer feriesamvær med barna enn dem med utdanning fra ungdomsskole eller videregående skole.

6.4. Hvordan skal vi tolke effektene av fars inntekt og utdanning?

Analysene i denne rapporten viser altså at samværsfedre med høy inntekt har mer samvær med barn de ikke bor sammen med enn dem med lavere inntekt, både i det daglige og i ferier. Det er også slik at høyt utdannede fedre har mer feriesamvær med barna enn dem med mindre utdanning. Utdanningsnivået har

imidlertid lite å si for samvær i det daglige. Hvordan skal vi tolke disse sammenhengene?

Det er nærliggende å tolke den positive inntekts-effekten slik at fedre med høy inntekt har bedre mulighet enn dem med lav inntekt for å dekke utgifter i forbindelse med samvær med barn de ikke bor sammen med. Dette kan gjelde både utgifter til reise, til aktiviteter og mat under samværet, og til ekstra rom og annet utstyr som gjør det lettere å ha barna på besøk. Fedre med høy inntekt har også bedre mulighet enn dem med lav inntekt til å spandere spennende feriereiser, noe som kan gjøre det mer attraktivt for barna å bli med på ferie. Når det gjelder samvær i det daglige, har fars inntekt også en indirekte betydning for mengden samvær ved at fedre med høy inntekt oftere enn dem med lav inntekt bor nær barna.

Det er også hevdet at fars inntekt kan ha en indirekte betydning for fars involvering i barna etter et samlivsbrudd, ved at fedre ofte identifiserer seg sterkt med forsørgerrollen, - en rolle som blir vanskelig å fylle hvis man ikke kan tilby barna litt ekstra når de kommer på besøk (Skevik 2006). Fedre som føler at de ikke kan leve opp til egne og barnas forventninger til forsørgerrollen, kan da komme til å trekke seg unna og redusere kontakten med barna. Vårt datamateriale inneholder imidlertid ikke opplysninger som gjør det mulig å teste en slik tolkning.

Når det gjelder den klart positive effekten av fars utdanning for feriesamvær med barna, er det rimelig å tolke dette slik at høyt utdannede fedre har klarere normer om en aktiv farsrolle enn dem med mindre utdanning. Vi har imidlertid ingen god forklaring på den manglende sammenhengen mellom fars utdanning og samvær i det daglige, og heller ikke på hvorfor fedrene med aller lengst utdanning ikke har klart mer samvær enn dem med minst utdanning.

I analysene i denne rapporten har vi kontrollert for en rekke kjennetegn ved samværsfar selv, ved forholdet til barnets mor, og ved fars nåværende husholdning. Vi har imidlertid ikke tatt hensyn til mors sosio-økonomiske ressurser. Mengden samvær mellom samværsfar og barn avhenger ikke bare av fars ønsker og muligheter, men også av hva mor ønsker og legger til rette for. Eksempelvis kan vi tenke oss at høyt utdannede mødre har vært vant til en jevnere fordeling av barneomsorgen før et samlivsbrudd enn dem med mindre utdanning, og er mer innstilt på at far skal spille en aktiv rolle også etter bruddet. Det vil ofte være sterk korrelasjon mellom partenes utdanningsnivå slik at høyt utdannede mødre har barn med høyt utdannede fedre. Følgelig kan vi ikke utelukke at betydningen av fars inntekt og utdanning ville svekkes noe hvis vi tok hensyn til mors utdanning. Det er også mulig at mors økonomiske situasjon har betydning for kontaktmønsteret mellom far og barn. Eksempelvis kan vi tenke oss at mødre med høy inntekt strekker seg

lengre for å dekke barnas reiseutgifter ved besøk enn mødre med lavere inntekt. Noe av effekten av fars inntekt kan være knyttet til mors inntekt hvis fedre med høy inntekt har tidligere partnere med høy inntekt. Vi har ikke opplysninger om mors sosio-økonomiske ressurser for alle de samværsfedrene som inngår i analysene i foreliggende rapport. I de tilfelle der også barnets mor hadde besvart spørreskjemaet, har vi imidlertid opplysninger om mors utdanning og inntekt. Dersom vi skulle inkludere slik informasjon i analysene, måtte vi se på kun de samværsfedre der også barnets mor deltok i undersøkelsen. Dette ville gi færre observasjoner i analysene og kanskje et noe mindre representativt utvalg av samværsfedre (Lyngstad og Nymoen 2006).³

6.5. Videre analyser

Analysene i denne rapporten er altså basert på en undersøkelse fra 2002. Vi vil senere gjennomføre tilsvarende analyser på et nyere datamateriale, nemlig *Undersøkelsen om samvær og bidrag 2004*. Vi har ikke kunnet se på betydningen av fars inntekt i denne undersøkelsen ennå ettersom inntektskoblingene her ikke er helt klare. 2004-undersøkelsen har betydelig høyere svarprosent enn den undersøkelsen vi har sett på her. Ettersom data i hovedsak ble samlet inn gjennom telefonintervjuer, er det også mindre partielt frafall i den siste undersøkelsen. Vi får altså færre uoppgitte verdier på variablene i analysene. Også i de nye analysene vil vi se på to former for samvær, nemlig samvær på månedlig basis og samvær i ferier. Feriesamvær vil imidlertid bli målt ved antall samværsdager i ferier, ikke ved antall netter med feriesamvær slik vi har gjort i denne rapporten.

En annen forskjell mellom undersøkelsen i 2002 og den i 2004 er at inntektsbegrepet "inntekt etter skatt" er noe endret. I prinsippet ble inntekt etter skatt både i 2002 og 2004 beregnet eksklusive betalt barnebidrag og inklusive mottatt barnebidrag. I 2002 var betalt bidrag fradragsberettiget og mottatt bidrag skattepliktig. Dermed fikk vi disse opplysningene fra skattelikningen. I 2004 fikk man ikke lenger fradrag for betalt bidrag, og mottatt bidrag ble ikke lenger beskattet. Dermed var det ikke lenger mulig å få disse opplysningene fra skattelikningen. I stedet har man måttet basere seg på opplysninger fra Rikstrygdeverket. Ikke alle bidrag (ut)betales gjennom trygde-etaten. Dermed er opplysningene om betalt og mottatt bidrag i 2004 ufullstendige. For et stort mindretall av bidragspliktige er betalt barnebidrag ikke fratrukket inntekt etter skatt, og for et stort mindretall av

bidragsberettigede er mottatt barnebidrag ikke lagt til inntekten.

2004-undersøkelsen ble gjennomført ett år etter at de nye reglene for beregning av barnebidrag trådte i kraft. Ifølge disse reglene betaler samværsforeldrene lavere bidrag hvis de er mye sammen med barna. Reglene er ment å stimulere til mye kontakt mellom foreldre og barn som ikke bor sammen og gjør det altså billigere å ha samvær med barnet ved at bidraget reduseres. Dette kan ha betydning for sammenhengen mellom samværsforeldrenes inntekt og mengden samvær med barna.

³ Lyngstad og Nymoen (2006) sammenligner gjennomsnittlig inntekt etter skatt og gjennomsnittlig ekvivalentinntekt for bruttoutvalget, for det opprinnelige nettoutvalget og for nettoutvalget av alle som inngår i "hele par". De finner bl. a. at for samværsfedrenes del er både gjennomsnittlig inntekt etter skatt og gjennomsnittlig ekvivalentinntekt noe høyere for de fedre som inngår i hele par, enn for samtlige samværsfedre.

Litteratur

- Brandth, Berit og Elin Kvande (2003): *Fleksible fedre: maskulinitet, arbeid, fleksibilitet*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Barne- og familiedepartementet (2001): *Om lov om endringer i barnelova, forskotteringsloven og i enkelte andre lover (nye regler for beregning av barnebidrag m.m.)*, Ot.prp. nr. 43, 2000-2001, Akademika As, Oslo.
- Cooksey, Elizabeth C. og Patricia H. Craig (1998): Parenting from a distance: The effects of paternal characteristics on contact between nonresidential fathers and their children. *Demography* vol. 35 (2): 187-200.
- Jensen, An-Magritt og Stein-Erik Clausen (1997): *Samvær og fravær. Foreldres kontakt med barn de ikke bor sammen med*. Norsk institutt for by- og regionsforskning. Notat1997:103.
- Jensen, An-Magritt (2005): Barn som bor med far bor også med mor. *Samfunnsspeilet* årg. 19 (2): 30-38.
- Kitterød, Ragni Hege (2004a): *Foreldreskap på tvers av hushold. Ansvar og omsorg for barn blant foreldre som ikke bor sammen. Resultater fra Undersøkelsen om samvær og bidrag 2002*. Rapport 2004/15, Oslo: Statistisk sentralbyrå.
- Kitterød, Ragni Hege (2004b): Samvær med barn etter samlivsbrudd. Hva svarer far og hva svarer mor? *Samfunnsspeilet* årg. 18 (2): 55-64.
- Kitterød, Ragni Hege (2005): *Når mor og far bor hver for seg. Ansvar og omsorg for barna før og etter bidragsreformen*. Rapport 2005/22.
- Kitterød, Ragni Hege (2006a): Stor avstand - lite samvær? Samværsfedres tid med barn per måned og i ferier. *Tidsskrift for velferdsforskning* årg. 9 (2): 100-115.
- Kitterød, Ragni Hege (2006b): Samværs mødre - liten gruppe med mye omsorg. *Samfunnsspeilet* årg. 20 (1): 19-28.
- Lyngstad, Jan (2004): Samværsforeldres kontakt med sine barn: Mer faktisk enn avtalt samvær. *Samfunnsspeilet* årg. 18 (2): 47-54.
- Lyngstad, Jan og Erik H. Nymoen (2006): Økonomisk velferd blant foreldre som ikke bor sammen. Hvem har best råd? *Samfunnsspeilet* årg. 20 (3): 23-33.
- Manning, Wendy D., Susan D. Stewart og Pamela J. Smock (2003): The Complexity of Fathers' Parenting Responsibilities and Involvement With Nonresident Children. *Journal of Family Issues* vol. 24 (5): 645-667.
- Skevik, Anne og Krister Hyggen (2002): *Samværsfedrenes situasjon. Rapport fra en spørreundersøkelse*. Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring. Rapport 15/02.
- Skevik, Anne (2006): 'Absent fathers' or 'reorganized families'? Variations in father-child contact after parental break-up in Norway. *The Sociological Review* vol. 54 (1): 114-132.
- Stephens, Linda S. (1996): Will Johnny See Daddy This Week? An Empirical Test of Three Theoretical Perspectives of Postdivorce Contact. *Journal of Family Issues* vol. 17 (4): 466-494.
- Sætre, Aina Helen (2004): *Undersøkelsen om samvær og bidrag 2002. Dokumentasjons- og tabellrapport*, Statistisk sentralbyrå, Notater 2004/6.
- Teigen, Mari (2006): Holdning til likestilling - nye polariseringstendenser. *Sosiologisk tidsskrift* årg. 14 (3): 254-275.
- Thuen, Frode (2004): *Livet som deltidsforeldre*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Vedø, Anne (2004): *Vekter i undersøkelsen om samvær og bidrag 2002*, Statistisk sentralbyrå, Notater 2004/25.

Tidligere utgitt på emneområdet

Previously issued on the subject

Notater

- 2003/84: Dahl, Grete: Enslige forsørgere med overgangsstønad: Økonomisk situasjon etter avsluttet stønad.
- 2004/6: Sætre, Aina Helen: Undersøkelsen om samvær og bidrag 2002. Dokumentasjons- og tabellrapport.
- 2004/25: Vedø, Anne: Vekter i undersøkelsen om samvær og bidrag 2002.
- 2005/41: Skaare, Sven og Gunnar Fodnesbergene: Undersøkelsen om samvær og bidrag 2004. Dokumentasjonsrapport.

Rapporter (RAPP)

- 2001/9: Epland, Jon: Barn i husholdninger med lav inntekt: Omfang, utvikling og årsaker.
- 2002/20: Andersen, Arne S., Eva Birkeland, Jon Epland og Mads Ivar Kirkeberg: Økonomi og levekår for ulike grupper trygdemottakere, 2001.
- 2003/8: Kirkeberg, Mads Ivar, Jon Epland, Nina Hagesæther, Alice Steinkellner: Barnefamiliers inntektsutvikling 1990-2000.
- 2003/12: Lyngstad, Jan og Jon Epland : Barn av enslige forsørgere i lavinntektsusholdninger. En analyse basert på registerdata.
- 2003/84: Dahl, Grethe: Enslige forsørgere med overgangsstønad. Økonomisk situasjon etter avsluttet stønad.
- 2004/15: Kitterød, Ragni Hege: Foreldreskap på tvers av hushold. Ansvar og omsorg for barn blant foreldre som ikke bor sammen. Resultater fra Undersøkelsen om samvær og bidrag 2002.
- 2005/7: Ugreninov, Elisabeth: Levekår blant alenemødre.
- 2005/16: Epland, Jon: Veier inn og ut av fattigdom: Inntektsmobilitet blant lavinntektsushold.
- 2005/21: Lyngstad, Jan Randi Kjeldstad og Erik Nymoen: Foreldreøkonomi etter brudd. "Omsorgsforeldres" og "samværforeldres" økonomiske situasjon 2002.
- 2005/22: Kitterød, Ragni Hege: Når mor og far bor hver for seg. Ansvar og omsorg for barna før og etter bidragsreformen.
- 2006/3: Statistisk sentralbyrå: Økonomi og levekår for ulike grupper. 2005.
- 2006/20: Galloway, Taryn Ann og Magne Mogstad: Årlig og kronisk fattigdom i Norge. En empirisk analyse av perioden 1993-2001.

Sosiale og økonomiske studier (SØS)

- 100: Kjeldstad, Randi (1998): Enslige forsørgere: Forsørgelse og levekår før og etter overgang til en ny livsfase.

Statistiske analyser (SA)

- 1: Dahl, Grete: Enslige forsørgere. I Sosialt utsyn 1993.
- 49: Kjeldstad, Randi og Marit Rønsen (2002): Enslige forsørgere på arbeidsmarkedet 1980-1999. En sammenligning med gifte mødre og fedre.

Sosiale og økonomiske studier (SØS)

- 100: Kjeldstad, Randi (1998): Enslige forsørgere: Forsørgelse og levekår før og etter overgang til en ny livsfase.

Samfunnsspeilet (SSP)

- 1993/1: Flittig, Else og Jorunn Lajord: Store levekårsforskjeller mellom grupper av enslige forsørgere.
- 1995/4: Kjeldstad, Randi og Kari-Mette Roalsø: Enslige forsørgere - trygd, arbeid eller begge deler?
- 1997/1: Melby, Ingrid: Etter samlivsbruddet: Far har best økonomi.
- 1997/1: Kjeldstad, Randi: Solid bakgrunn for egen forsørgelse?
- 1998/1: Kjeldstad, Randi: Enslige forsørgere og arbeidslinja
- 2000/5: Kirkeberg, Mads Ivar og Vidar Pedersen: Mottakere og ytere av barnebidrag. Hvem har best økonomi?
- 2001/3: Jensen, An-Magritt: Barn bor med far når far bor med mor.
- 2003/6: Ugreninov, Elisabeth: Hvorfor jobber så få alenemødre?
- 2003/3: Jensen, An-Magritt: Flere barn bor med far - mot et vendepunkt?
- 2004/2: Sætre, Aina Helen: Endringer i foreldresvar, daglig omsorg og samvær: Far er blitt viktigere, men mor er fortsatt viktigst.
- 2004/2: Lyngstad, Jan: Samværsforeldres kontakt med sine barn: Mer faktisk enn avtalt samvær.
- 2004/2: Kitterød, Ragni Hege: Samvær med barn etter samlivsbrudd: Hva svarer far og hva svarer mor?
- 2005/2: Jensen, An-Magritt: Barn som bor med far bor også med mor.
- 2006/1: Kitterød, Ragni Hege: Samværs mødre - liten gruppe med mye omsorg.
- 2006/3: Lyngstad, Jan og Erik H. Nymoen: Økonomisk velferd blant foreldre som ikke bor sammen. Hvem har best råd?

Documents

- 1999/22: Kjeldstad, Randi: Lone Parents and the "Work Line": Changing Welfare Schemes and Changing Labour Market.
- 2002/7: Kjeldstad, Randi og Marit Rønsen: Welfare Rules, Business Cycles and the Employment of Single Parents.

Reprints

- 190: Kjeldstad, Randi: Employment Strategy Policies and Lone Parenthood: The Case of Norway.
- 204: Kjeldstad, Randi og Marit Rønsen: Enslige forsørgere på arbeidsmarkedet. Virkninger av stønadsendringer og skiftende konjunkturforhold.
- 311: Kitterød, Ragni Hege: Stor avstand - lite samvær? Samværsfedres tid med barn per måned og i ferier.

De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter*Recent publications in the series Reports*

- 2006/15 A. Barstad, E. Havnen, T. Skarðhamar og K. Sørli: Levekår og flyttemønstre i Oslo indre øst. 2006. 260s. ISBN 82-537-6977-6
- 2006/16 T. Hægeland, L.J. Kirkebøen og O. Raam: Resultatforskjeller mellom videregående skoler. En analyse basert på karakterdata fra skoleåret 2003-2004. 2006. 64s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-69779-2
- 2006/17 Å.Cappelen, E. Fjærli, F. Foyn, T. Hægeland, K.A. Kjesbu, J. Møen og A. Raknerud: SkatteFUNN-evalueringen - Årsrapport 2005. 2006. 46s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6990-3
- 2006/18 J. Ramm: Inntektsforholdene til grupper med nedsatt funksjonsevne – inntektsregnskap for personer. 2006. 31s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6994-6
- 2006/19 L. Allertsen og T. Kalve. Innvandrerbarn i barnevernet 2004. 2006. 50s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6996-2
- 2006/20 T.A. Galloway og M. Mogstad: Årlig og kronisk fattigdom i Norge. En empirisk analyse av perioden 1993-2001. 2006. 37s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7002-2
- 2006/21 B. Langset, E. Holmøy og L. Lerskau: Et grånende Norge: Betydningen av økt behov for eldreomsorg for makroøkonomi og offentlige finanser mot 2050. 2006. 24s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7018-9
- 2006/22 E. Ugreninov og O. F. Vaage: Studenters levekår 2005. 2006. 86s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7020-0
- 2006/23 V. Aalandslid: Valgdeltakelsen blant norske statsborgere med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn ved Stortingsvalget 2005. 2006. 37s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7022-7
- 2006/24 G. Dahl og S. Lien: Uførepensjon og sosialhjelp/introduksjonsstønad blant innvandrere. 2006. 45s. 155 kr inkl.mva. ISBN 82-537-7027-8
- 2006/25 S. Lien og E. Nørgaard: Rapportering fra krisesentrene 2005. 2006. 37s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7029-4
- 2006/26 G. Daugstad: Omfang av bruk av kontantstøtte blant barn med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn. 2006. 66s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7033-2
- 2006/27 J.I. Hamre: Evaluering av ordinære arbeidsmarkedstiltak påbegynt 4. kvartal 2004. Dokumentasjon og analyse av effekter november 2005. 2006. 76s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7044-8
- 2006/28 A.C. Bøeng og D. Splide: Energiindikatorer for norsk økonomi 1990-2004. 2006. 58s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7052-9
- 2006/29 I. Thomsen, Ø. Kleven, J.H. Wang og L-C Zhang: Coping with decreasing response rates in Statistics Norway. Recommended practice for reducing the effect of nonresponse. 2006. 52s. 180 kr inkl.mva. ISBN 82-537-7054-5
- 2006/30 B Hoem (ed.): The Norwegian Emission Inventory 2006. Documentation of methodologies for estimating emissions of greenhouse gases and long-range transboundary air pollutants. 2006. 195s. 260 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7059-6
- 2006/31 A. Hurlen Foss og L. Solheim: Kvaliteten i Folke- og boligtellingsen 2001. 2006. 57s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7062-6
- 2006/32 K.H. Alfsen, J.L. Hass, Hu Tao and Wu You: International experiences with "green GDP". 2006. 42s 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7064-2
- 2006/33 S. Blom: Innvandreres bo- og flyttemønstre i Oslo rundt årtusenskiftet. 2006. 81s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7066-9
- 2006/34 Å. Cappelen og G. Soland: Skattebaserte ordninger for å stimulere FoU i næringslivet. Noen internasjonale erfaringer. 41s. 155,- kr inkl. mva. ISBN 82-537-7070-7
- 2006/35 R.H. Kitterød og J. Lyngstad: Mest samvær blant ressurssterke fedre? Betydningen av inntekt og utdanning for samværsfedres kontakt med barna. 56s. 180,- kr inkl. mva. ISBN 82-537-7077-4